

Bakalářský studijní program: **Ekonomika a management**

Studijní obor: **Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb**

Formy pomoci a podpor společensky znevýhodněných skupin v ČR

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: **Jana ŠEDRLOVÁ**

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Milan VENCLÍK, MBA**

Znojmo, 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem Formy pomoci a podpor společensky znevýhodněných skupin v ČR vypracovala samostatně pod vedením Ing. Milana Venclíka, MBA s čerpáním pramenů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

V Moravském Krumlově dne 27. dubna 2015

.....

Jana ŠEDRLOVÁ

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu práce Ing. Milanu Venclíkovi, MBA za jeho odborné rady, cenné připomínky a ochotu při zpracování bakalářské práce. Dále chci poděkovat vedoucím azylových domů za vstřícné jednání a také klientkám těchto azylových domů za jejich čas při vyplňování dotazníků.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor	Jana ŠEDRLOVÁ
Bakalářský studijní program	Ekonomika a management
Obor	Ekonomika veřejné správy a sociálních služeb
Název	Formy pomoci a podpor společensky znevýhodněných skupin v ČR
Název (v angličtině)	Forms of assistance and support of socially disadvantaged groups in the Czech Republic

Zásady pro vypracování:

Cíl práce: Identifikovat a popsat formy pomoci a podpor vybraných sociálně slabých skupin v ČR

Postup práce:

1. Definice základních pojmů
2. Identifikace forem pomoci a podpor
3. Definování cílových skupin
4. Dotazníkové šetření vybraných skupin
5. Vyhodnocení dotazníkového šetření

Metody: rešerše, analýza, dotazníkové šetření, vyhodnocení

Rozsah práce: 40 - 55

Seznam odborné literatury:

1. ČESKO. Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.
2. KOZLOVÁ, L. *Sociální služby*. 1. vydání. Praha: Triton, 2005. 80 s. ISBN: 80-7254-662-7.
3. KREBS, V. *Sociální politika*. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2010. 544 s. ISBN: 978-80-7357-585-4.

Datum zadání bakalářské práce: duben 2014

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2015

Jana Šedřlová
Jana ŠEDRLOVÁ
student

Milan Venclík
Ing. Milan VENCLÍK, MBA
vedoucí bakalářské práce

Dušan Dobrovodský
doc. Ing. Dušan DOBROVODSKÝ, CSc.
garant studijního oboru

Hana Březinová
doc. Ing. Hana BŘEZINOVÁ, CSc.
rektorka SVŠE Znojmo

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na formy pomoci a podpor společensky znevýhodněných skupin v ČR. V teoretické části jsou vysvětleny základní pojmy sociální politiky, sociálního zabezpečení a nezaměstnanosti. Další část se věnuje rizikovým skupinám a vyplácení dávek. V praktické části jsou popsány charitativní projekty a programy na podporu znevýhodněných skupin na trhu práce. Je zde zmíněn sociální podnik, který zaměstnává právě osoby znevýhodněné na trhu práce. V praktické části je také SWOT analýza a informace o azylových domech pro matky s dětmi v ČR, na které je zaměřeno dotazníkové šetření.

Klíčová slova

Sociální politika, sociální zabezpečení, znevýhodněné skupiny na trhu práce, matky samoživitelky

Abstract

The bachelor work is focused on forms of assistance and support for socially disadvantaged groups in the Czech Republic. In the theoretical section the basic concepts of social policy, social security and unemployment are explained. Another part deals with risk groups and the benefits payment. The practical part describes the charitable projects and programs to support disadvantaged groups in the labour market. A social enterprise is mentioned here that employs just people who are disadvantaged in the labor market. In the practical part there is a SWOT analysis and information about shelters for mothers with children in the Czech Republic, on which the questionnaire survey is focused.

Key words

Social policy, social security, disadvantage groups in the labour market, single mothers

Obsah

1	ÚVOD	9
2	CÍL PRÁCE A METODIKA	11
3	TEORETICKÁ ČÁST	13
3.1	Sociální politika.....	13
3.1.1	Objekty a subjekty sociální politiky	14
3.1.2	Principy sociální politiky	14
3.1.2.1	Princip sociální spravedlnosti.....	15
3.1.2.2	Princip sociální solidarity.....	15
3.1.2.3	Princip subsidiarity.....	15
3.1.2.4	Princip participace	15
3.2	Sociální zabezpečení.....	16
3.2.1	Pilíře sociálního zabezpečení	17
3.3	Státní sociální podpora.....	18
3.3.1	Dávky poskytované v závislosti na příjmu rodiny	20
3.3.1.1	Přídavek na dítě	20
3.3.1.2	Příspěvek na bydlení.....	20
3.3.1.3	Porodné	21
3.3.2	Dávky poskytované nezávisle na výši příjmu	21
3.3.2.1	Rodičovský příspěvek.....	21
3.4	Sociální pomoc	22
3.4.1	Nástroje sociální pomoci.....	23
3.4.1.1	Poradenství.....	23
3.4.1.2	Sociálně právní ochrana	23
3.4.1.3	Sociální prevence.....	23
3.4.1.4	Sociální služby	24
3.4.1.5	Dávky sociální péče.....	24

3.5	Nezaměstnanost.....	25
3.5.1	Rozdělení nezaměstnanosti podle příčin.....	26
3.5.1.1	Frikční nezaměstnanost.....	26
3.5.1.2	Strukturální nezaměstnanost	26
3.5.1.3	Cyklická nezaměstnanost.....	27
3.5.2	Podpora v nezaměstnanosti.....	27
3.5.3	Výše podpory v nezaměstnanosti	28
3.6	Společensky znevýhodněné osoby	28
3.6.1	Absolventi škol.....	29
3.6.2	Lidé starší 50 let	30
3.6.3	Matky samoživitelky.....	31
3.7	Shrnutí teoretické části.....	33
4	PRAKTICKÁ ČÁST	34
4.1	Programy na podporu znevýhodněných osob na trhu práce	34
4.1.1	Ukončené programy.....	34
4.1.2	Probíhající programy	36
4.2	Charitativní projekty	38
4.3	Pomoc lidem nad 50 let v ČR úřadem práce.....	44
4.4	Sociální podnikání	47
4.5	Základní informace o azylových domech	48
4.5.1	Domov pro matky s dětmi Zvonek, Brno	48
4.5.2	Domov pro matky a otce v tísní Znojmo	49
4.5.3	Azylový dům Kladno.....	50
4.5.4	Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní, Klatovy	50
4.5.5	Charitní domov pro matky s dětmi Havlíčkův Brod	51
4.6	Dotazníkové šetření uživatelek azylových domů	52
4.6.1	Informace o dotazníkovém šetření.....	52

4.6.2	Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	52
4.6.3	Vyhodnocení výzkumných otázek dle jednotlivých azylových domů	59
4.6.4	Shrnutí výsledků dotazníkového šetření	60
4.7	SWOT analýza azylových domů pro matky s dětmi	62
5	ZÁVĚR.....	64
6	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	67
7	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	72
8	SEZNAM PŘÍLOH	73
9	PŘÍLOHY	74

1 ÚVOD

Společensky znevýhodněných osob neustále přibývá. Například osob nad 50 let věku. Osoby v této skupině přibývají z důvodu neustálého zvyšování věku odchodu do důchodu. Proto je nutné, aby se neustále rozvíjely i formy pomoci a podpor pro tyto osoby. Jednou z možností, jak jim pomáhat, je zakládání sociálních firem, které se v dnešní době rychle množí. Tyto firmy zaměstnávají osoby znevýhodněné na trhu práce. Jedná se například o zdravotně postižené či osoby starší 50 let. Pro tyto firmy není dosažení zisku jediným cílem podnikání, i když pro běžnou firmu je to cíl hlavní. Firmy kladou čím dál větší důraz také na společenský rozměr podnikání (etiku podnikání nebo společenskou odpovědnost), více si uvědomují svou odpovědnost za zaměstnance a jejich pracovní podmínky, věnují se dárcovství nebo dobrovolnictví a podobně.

V závislosti na zvyšování společensky znevýhodněných osob se také neustále musí zdokonalovat a upravovat vyplácení sociálních dávek. Dávky by se měly poskytovat pouze těm, kteří je doopravdy potřebují. V ČR se údajně nejvíce zneužívá doplatek na bydlení. Ministerstvo proto připravuje novelu zákona o pomoci v hmotné nouzi. Tato dávka je zneužívána tak, že v jednom bytě bydlí několik rodin, a každá chodí pro tuto dávku na úřad. Připravovaná novela by proto měla, které užívají jeden byt, upřesnit výši odůvodněných nákladů na bydlení podílem všech osob, které užívají jeden byt, i když spolu nehospodaří. Dále by tato novela měla nastavit striktní pravidla pro poskytování doplatku na bydlení do jiných než bytových prostor tak, aby se doplatek na bydlení poskytoval pouze do míst, která jsou k bydlení způsobilá. A tím by se zabránilo zneužívání této dávky.

Každoročně stát vydá na celkový systém sociálního zabezpečení přibližně kolem 420 miliard korun. Proto je nutné, aby se systém stále zdokonaloval, aby ke zneužívání dávek docházelo pouze v minimálních a výjimečných případech. Od 1. ledna 2012 došlo v celém systému k radikálním změnám a novinkám, které by měly pochopitelně celý systém zmodernizovat, zrychlit a zdokonalit, ale nejdůležitější stránkou je díky tomuto novému systému zamezit zneužívání všech dávek.

Mezi ohrožené skupiny patří také matky samoživitelky, které představují na trhu práce velmi ohroženou skupinu. V jejich životě dochází ke shromažďování několika znevýhodnění, která znesnadňují pohyb na trhu práce. Patří sem hlavně to, že ženy obecně čelí na trhu práce řadě znevýhodnění, které se odráží v pravděpodobnosti přijetí do zaměstnání i výše platu. Dále se jejich pravděpodobnost přijetí do zaměstnání snižuje, pokud mají malé děti. A přispívá tomu i absence partnera, která pro potenciálního zaměstnavatele signalizuje větší pravděpodobnost absencí v důsledku péče o nemocné děti. Výzkumy prokazují, že nezaměstnanost osamělých matek je ve všech státech Evropy statisticky vyšší než nezaměstnanost žen z dvoupříjmových domácností. Nezaměstnanost mezi matkami samoživitelkami dosahovala v roce 2005 13,6 %, u žen žijících v rodinách se dvěma rodiči to bylo 7,7 %.

Hlavní formou pomoci pro matky samoživitelky jsou azylové domy. V důsledku toho jsem si stanovila dvě výzkumné otázky. První z nich se ptám, zda si ženy v azylových domech vystačí s dávkami, které dostávají od státu. Druhá výzkumná otázka je zaměřena na to, zda se matky stýkají s otcem svého dítěte a zda jim na dítě přispívá.

V následující práci budou popsány různé formy pomoci a podpor společensky znevýhodněných skupin. Budou to hlavně matky samoživitelky, absolventi škol a osoby starší 50 let.

Tohle téma jsem si vybrala z toho důvodu, že se každý občan může dostat do situace, kdy není v jeho silách se sám zaopatřit, a bude potřebovat pomoc od státu. Proto je dobré, aby všichni znali alespoň základní formy pomoci, ať už se jedná o vyplácení dávek nebo poskytování služeb.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

Cílem bakalářské práce „Formy pomoci a podpor společensky znevýhodněných skupin v ČR“ je identifikovat a popsat formy pomoci a podpor vybraných sociálně slabých skupin v ČR. Pro splnění tohoto cíle budou v teoretické části vypracovány různé formy podpor.

Práce bude zaměřená na několik dílčích cílů:

1. Charakterizovat společensky ohrožené skupiny a jejich dávky;
2. Uvést programy na podporu znevýhodněných osob, charitativní projekty a další formy pomoci znevýhodněným osobám;
3. Vytvořit a vyhodnotit dotazníky, zabývající se formami pomoci matkám samoživitelkám
4. Navrhnout SWOT analýzu azylových domů pro matky s dětmi

Teoretická část bude zaměřena na základní pojmy, týkající se sociální politiky. Dále bude podrobně vysvětleno sociální zabezpečení s následným rozdělením do tří pilířů. Také se práce bude zabývat nezaměstnaností a v neposlední řadě rizikovým skupinám.

V praktické části budou uvedeny konkrétní formy pomoci a podpor znevýhodněným skupinám na trhu práce. Bude se jednat jak o programy na podporu znevýhodněným skupinám, tak i o charitativní projekty. Dále zde bude uveden sociální podnik, který zaměstnává právě tyto skupiny znevýhodněných osob. V neposlední řadě se bude praktická část týkat azylových domů pro matky samoživitelky, která bude zahrnovat dotazník pro klientky či klienty těchto azylových domů.

Jako výzkumnou otázku jsem si zvolila, zda si ženy v azylových domech vystačí s dávkami, které dostávají od státu. Dle mého názoru většině žen dávky vystačí. Druhá výzkumná otázka je zaměřena na to, zda se matky stýkají s otcem svého dítěte a zda jim přispívá na dítě. Myslím si, že většina žen pobývajících v azylových domech pochází z rozvrácených rodin a kvůli tomu nemají dobrý příklad při udržování vztahů s otcem svého dítěte. Proto je můj názor takový, že většina žen nebude dostávat od otců svých dětí příspěvky na dítě.

Při tvorbě teoretické části bude čerpáno z odborné literatury, která se zabývá danou problematikou. Informace také budou získávány z internetových zdrojů, článků či zákonů.

V praktické části budou uplatněny znalosti získané z teoretické části. Budou použity informace, které byly poskytnuty autorovi během praxe v azylovém domě pro matky s dětmi. Obecné informace např. o programech na podporu znevýhodněných skupin na trhu práce nebo o charitativních projektech budou také čerpány z internetových zdrojů. Dále zde budou obecné charakteristiky o azylových domech, na které se bude zaměřovat dotazník. Dotazník neboli marketingový průzkum, bude rozeslán do azylových domů v ČR a na vyplňování se budou podílet klientky, popřípadě klienti.

Na základě získaných informací o azylových domech bude vypracována SWOT analýza, která bude zaměřená na všechny azylové domy pro matky s dětmi v ČR obecně.

3 TEORETICKÁ ČÁST

3.1 Sociální politika

Abychom pochopili problematiku celé práce, je nutné si vysvětlit základní pojmy, kterými se budeme zabývat. Nejzákladnějším pojmem je sociální politika. Sociální politiku není snadné vysvětlit. Každý autor má na tento pojem vlastní názor, a každý se od sebe liší.

Nejlepší definice je od Krebse (2007, s. 20): „Sociální politiku je nutno – a v jistém slova smyslu především – vnímat jako celek, jako určitý systém s četnými komplikovanými vnitřními vazbami i s vazbami na ostatní prvky společenského systému. Sociální politika je teda úzce vázána i na své společenské okolí. Je tedy vždy specifická v každé zemi a době, ale jsou jí zároveň vlastní i určité společenské znaky.“

Problematikou sociální politiky se však zabývá řada dalších autorů. Například Potůček (1995, s. 30) vymezuje sociální politiku jako praktickou aktivitu a snaží se o formulování vztahu jedinců a jejich sociálních podmínek života. Také zde vysvětluje, že každý se nějakým způsobem účastní sociální politiky, ať už jde o aktivity, které má ve své moci, např. rodinu nebo jeho společenský život. A zároveň existují sociální podmínky, které naopak ve své moci nemá.

Podle slovníku státní sociální podpory je sociální politika vysvětlena jako společenská snaha o udržení či zlepšení základních životních podmínek všech lidí (Nevrtal a Bárta, 2000, s. 21). A také Duková, Duka a Kohoutová (2013, s. 13) se shodli na tom, že každý je objektem i subjektem sociální politiky a v definicích sociální politiky můžeme nalézt tři společné znaky, jako prospěšnost občanů, vázanost na ekonomické a mikroekonomické cíle a poslední je užívání nástrojů umožňující redistribuci zdrojů.

Blau (2003, s. 4) ve své knize *The dynamics of Social Welfare Policy* vysvětluje, že sociální politika má mnoho rozměrů a každý je důležitý. Například, pokud řekneme, že cílem sociální politiky je pomoci lidem zlepšit kvalitu jejich života, pravda tohoto tvrzení nelze oddělit od jiného tvrzení, že sociální politika také obsahuje, kontroluje, a potlačuje lidi.

Nejlepší důkaz je vidět v politice veřejné pomoci ve Spojených státech. Veřejná podpora dává lidem peníze a to jim pomáhá přežít. Ve stejné době, programy veřejné pomoci vyžadovaly práci, efektivní rodičovství, a často i přijetí zákazu proto mít více dětí. Blau uvažuje o tom, zda jsou tyto myšlenky správné, nebo ne. Jde hlavně o to, že dobré podmínky politiky a příjem veřejné podpory jsou založené na dobrém chování lidí. (Blau, 2003, s. 4)

3.1.1 Objekty a subjekty sociální politiky

Dále je nutné uvést, jakou roli hrají objekty a subjekty v sociální politice. Nejlepší je popis od Wildmannové (2005, s. 17): „Objekty sociální politiky jsou ti, kterým jsou opatření sociální politiky určena a na něž jsou orientovány. Pod pojmem objekty tedy rozumíme všechny hybatele, ať již jako jednotlivce, nebo určité sociální skupiny. Subjekty jsou ti, kdo mají zájem, vůli, schopnosti, předpoklady, možnosti a prostředky k určité sociální činnosti či chování a kdo takové činnosti a chování může iniciovat a naplňovat. K subjektům sociální politiky patří: stát a jeho orgány, zaměstnavatelé a firmy, zaměstnavatelské, regiony, místní komunity, obce, občanské organizace a iniciativy, církve, občané, rodiny, domácnosti.“

Dále objekty a subjekty vysvětluje Tomeš (2011, s. 15). Podle něj je vysvětlení velice jednoduché. Pod pojmem subjekty rozumí poskytovatele (např. při výkladu sociální správy) a pojem objekt vysvětlil jako cílové skupiny. Někteří autoři mluví o objektech a subjektech jako o aktérech sociální politiky. Například Potůček (1995, s. 55-56) nehovoří o objektech a subjektech ale o tom, pro koho sociální politika vlastně je, dále pak koho je a případně i proti komu. Ve své knize píše o tom, že jedna osoba či instituce se většinou vyskytuje současně v obou skupinách. Jedná se hlavně o občana, rodinu a dále pak neziskové organizace a firmy.

3.1.2 Principy sociální politiky

Z předešlého výkladu vyplývá, že sociální politika postupně vede k ovlivňování neboli ke změně sociální reality. Přitom se však musí brát zřetel na základní principy (myšlenkové postupy), které jsou pro ně dané, které jsou jí vlastní, a které se v ní promítají. (Krebs, 2007, s. 27) Mezi tyto principy se řadí princip sociální spravedlnosti, princip sociální solidarity, princip subsidiarity a princip participace.

3.1.2.1 Princip sociální spravedlnosti

Pod pojmem spravedlnost si lze představit opak křivdy. „Spravedlnosti lze rozumět jednak v právním slova smyslu (tj. souhrn právních norem a zásad), jednak ji lze rozumět ve smyslu sociálním. Sociální spravedlnost lze vymezit pravidly, podle nichž jsou ve společnosti rozdělovány příjmy a bohatství, životní příležitosti a předpoklady (např. vzdělávat se, uplatnit se na trhu práce atd.) mezi jednotlivé občany, případně sociální skupiny.“ (Krebs, 2007, s. 28)

3.1.2.2 Princip sociální solidarity

K pochopení fungování tohoto principu je nutné vysvětlit pojem solidarita. Solidarita se dá jinak popsat jako soudržnost, pospolitost nebo vzájemná podpora mezi lidmi. Tím se vysvětluje definice od Krebse (2007, s. 32-33), kde se píše, že základem tohoto principu je spolupráce mezi lidmi. Je to důkaz toho, že jdou lidé společenské bytosti. Tudíž jsou vždy odkázáni i na své okolí a jsou závislí na koexistenci ve společnosti. Podle Tomeše (2011, s. 31) měla solidarita nejdříve formu daru jako projevu porozumění nebo formu ocenění.

3.1.2.3 Princip subsidiarity

Pojem subsidiarita se dá vysvětlit jako respektování pravomocí organizačně nižších úrovní. Avšak Krebs (2007, s. 34) vysvětluje subsidiaritu jako přístup k člověku jako jednotlivci s exkluzivními vlastnostmi, vůlí, schopnostmi, atd., které je člověk povinen využívat pro své blaho a pro bezpečí své tak rodiny. Podle něj je každý povinen v první řadě pomoci sám sobě, nemá-li tuto možnost, je povinna mu pomoci rodina. Stejným způsobem to funguje i u rodiny. Prvně si musí pomoci sama, jestliže to není v jejích silách, požaduje pomoci u jiných společenství. Až na posledním místě je k pomoci vyzván stát.

3.1.2.4 Princip participace

Pod pojmem participace se rozumí účast či podíl na nějakém úkonu. Tomeš (2011, s. 35) v principu participace mluví o třech rovinách neboli úcastech. První je účast na financování sociální politiky, např. pojistné, druhá účast je na rozhodování o volbě nejvhodnějších způsobů uspokojování potřeby, např. příspěvek na péči a poslední je účast na řízení sociálních institucí, např. účast zaměstnanců na řízení podniku.

3.2 Sociální zabezpečení

Stejně jako u sociální politiky není jednoznačně daná definice sociálního zabezpečení. Každý autor má svůj vlastní názor na to, jak sociální zabezpečení vlastně definovat a také existují různé přístupy k tomu, co vůbec za sociální zabezpečení považovat.

Například Wildamnová (2005, s. 18) považuje sociální politiku za nejdůležitější nástroj, kterým se realizuje sociální politika státu. Další vysvětlení sociálního zabezpečení je od Krebse (2007, s. 162): „Sociální zabezpečení jako součást sociální politiky a jako prostředek k uskutečňování jejich úkolů a cílů můžeme potom obecně chápat jako soubor institucí, zařízení a opatření, jejichž prostřednictvím a pomocí se uskutečňuje předcházení, zmírňování a odstraňování následků sociálních událostí občanů“.

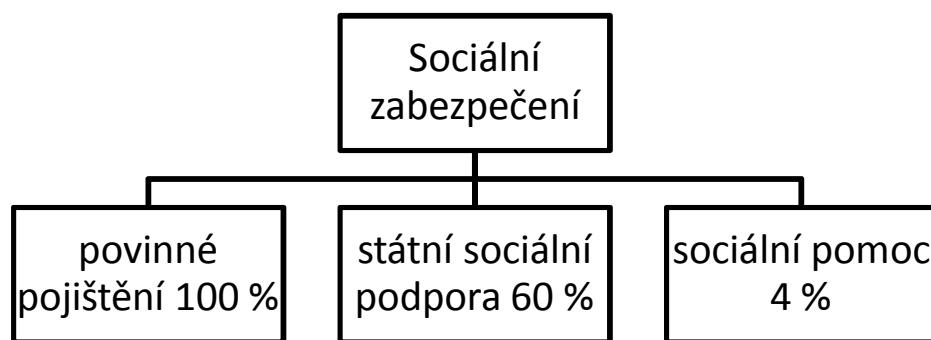
Kahoun (2009, s. 26) definuje základní cíle sociálního zabezpečení jako: „Regulace odpovědnosti osob za jejich budoucnost (povinné pojistné systémy); stanovení míry a forem sociální solidarity (povinný či dobrovolný transfer prostředků skrze daňovou soustavu nebo sponzorováním); prosazování a ochrana sociálních práv, obsažených především v článcích 22 až 25 Všeobecné deklarace lidských práv¹.“

V neposlední řadě bychom se měli soustředit na to, komu vlastně sociální zabezpečení poskytuje pomoc. Podle Kahouna (2009, s. 26) poskytuje pomoc lidem v případě nemoci, nezaměstnanosti, zdravotního poškození a invalidity, pracovního úrazu či nemoci z povolání, stáří, těhotenství a mateřství, rodičovství a úmrtí živitele.

Sociální zabezpečení se dělí na tři základní pilíře, které popisuje následující graf. První pilíř je povinné pojištění, které se týká všech obyvatel v České republice, tedy 100 %. Patří sem i ti, kteří si pojištění neplatí, jelikož vždy patří do těchto systémů. Druhý pilíř tvoří státní sociální podpora, která se týká 60 % obyvatel a třetí pilíř je sociální pomoc, která zahrnuje pouze 4 % obyvatel.

¹ Všeobecná deklarace lidských práv je nejznámějším lidsko-právním dokumentem na světě. Byla slavnostně přijata Valným shromážděním OSN v roce 1948. Jde o právně nezávazný dokument, který ale stále slouží jako výchozí bod pro všechny mezinárodní lidsko-právní úmluvy (Lidskaprava, © 2014).

Graf 1 Struktura sociálního zabezpečení v České republice

Zdroj: Vlastní zpracování dle Arnoldové, 2012, s. 12

3.2.1 Pilíře sociálního zabezpečení

První pilíř řeší takové situace, na které se lze předem připravit, a to tím, že si odkládáme část našich příjmů k řešení budoucích problémových situací. Dle Arnoldové (2012, s. 9-10) se jedná například o ztrátu zaměstnání (k tomu slouží pojištění v nezaměstnanosti), dále se může jednat o ztrátu zdraví (zdravotní pojištění), nebo také o krátkodobou (nemocenské pojištění) nebo dlouhodobou (důchodové pojištění) ztrátu pracovní schopnosti. Krátkodobé sociální události jsou například těhotenství, mateřství či ošetřování člena rodiny a jsou řešeny nemocenským pojištěním. K těm dlouhodobým sociálním událostem patří stáří, invalidita, ovdovění či osiření. Tyhle události jsou pak řešeny důchodovým pojištěním.

Druhým pilířem jsou podle Wildmannové (2005, s. 19) občané povinně zabezpečeni státem. Jsou to sociální události uznané státem, které jsou výrazem sociální redistribuce a solidarity organizované státem od vysokopříjmových rodin k nízkopříjmovým a od bezdětných k rodinám s dětmi. Dále například Krebs (2007, s. 164-165) uvádí, že se zde jedná o narození dítěte či o péči nemohoucích rodičů. Jednotlivé dávky jsou financovány z daní (ze státního rozpočtu) a jsou vypláceny úřadem práce.

Nezákladnější definice třetího pilíře je od Krebse (2007, s. 165): „Sociální pomoc vyjadřuje skutečnost, že se občan dostal do situace, kdy není v jeho silách se sám zaopatřit, není sociálně pojištěn a ani nesplnil podmínky vzniku nároku na státní zaopatření. Liší se od pojištění a zaopatření svou individualizovanou aplikací podmíněnou chudobou.“

Podle slovníku státní sociální podpory je sociální pomoc obvykle poslední možnost, která řeší hmotnou nebo sociální nouzi. Není zde v silách zaopatřit sebe ani svou rodinu. Jedinec také není sociálně pojištěn a pro přiznání státní sociální podpory nesplňuje dané podmínky. (Nevrtal a Bárta, 2000, s. 21)

3.3 Státní sociální podpora

Nejdříve je nutné objasnit, kdo vyplácí státní sociální podporu, jak se žádost o tuto dávku podává a jaké dávky vlastně existují. Dávky sociální podpory vyplácí okresní úřad neboli referát státní sociální podpory. Žádost se podává písemně, a to tak, že se vyplní příslušný předtištěný formulář na výše uvedeném úřadu. Existují různé druhy dávek. Jsou to například dávky jednorázové a naopak dávky, které se vyplácí pravidelně po dobu trvání nároku na tuto dávku. Dále se dávky dělí na ty, které jsou poskytované v závislosti na příjmu rodiny, což jsou přídavek na dítě, příspěvek na bydlení a porodné a na ty, které jsou poskytované nezávisle na příjmu rodiny, a to je rodičovský příspěvek a pohřebné.

System státní sociální podpory je upraven zákonem č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

Následující tabulka se zabývá vývojem průměrného měsíčního počtu vyplacených dávek. Je zde zřejmé, že počet vyplacených dávek neustále roste. V roce 2013 bylo v průměru vyplaceno o necelých 12 000 příspěvků na péči více, oproti roku 2012. Dále také bylo vyplaceno o 55 800 více dávek pomoci v hmotné nouzi, o 23 900 více dávek pro osoby se zdravotním postižením, o 16 400 více dávek státní sociální podpory a také o 2 000 více dávek pěstounské péče.

Tabulka 1 Vývoj průměrného měsíčního počtu vyplacených dávek

Dávkový systém	Průměrný měsíční počet dávek (v tis.)	
	rok 2012	rok 2013
Příspěvek na péči	309,4	321,3
Dávky pomoci v hmotné nouzi	165,3	221,1
v tom: příspěvek na živobytí	116,4	150,4
doplatek na bydlení	43,2	65,1
mimořádná okamžitá pomoc	5,7	6,6
Dávky pro osoby se zdravotním postižením	210,4	234,3
z toho: příspěvek na mobilitu	209,6	233,7
Dávky státní sociální podpory	937,6	954,0
z toho: rodičovský příspěvek	308,3	295,7
přídavek na dítě	464,2	463,5
příspěvek na bydlení	162,5	193,6
porodné	0,9	0,9
Dávky pěstounské péče	20,2	22,2
z toho: odměna pěstouna	9,0	9,5
příspěvek na úhradu potřeb dítěte	11,1	12,4

Zdroj: Vlastní zpracování dle Mpsv, © 2004-2015. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/17519/TZ_180314a.pdf

3.3.1 Dávky poskytované v závislosti na příjmu rodiny

3.3.1.1 Přídavek na dítě

Přídavek na dítě se chápe jako dlouhodobá dávka, která pomáhá rodinám s dětmi krýt náklady spojené s výchovou a výživou nezaopatřených dětí.

Dle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře § 19 se hovoří o dávkách v ústavu či zařízení takto: „Je-li nezletilé nezaopatřené dítě v plném přímém zaopatření (§ 7 odst. 4 věta druhá) ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež, vyplácí se přídavek na dítě tomuto ústavu (zařízení). Pokud doba pobytu nezletilého nezaopatřeného dítěte v ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež, v němž je dítě v plném přímém zaopatření, byla přerušena na dobu zahrnující celý kalendářní měsíc, vyplácí ústav (zařízení) přídavek na dítě osobě, která má dítě, jemuž tento přídavek náleží, po tuto dobu v přímém zaopatření. V době přerušení pobytu platí pro výplatu přídavku na dítě odstavce 2 obdobně.“

Dle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře § 17 má nezaopatřené dítě nárok na přídavek, jestliže příjem rodiny nepřevyšuje součin částky životního minima a koeficientu 2,40. Výše přídavku na dítě rozděluje podle věku nezaopatřeného dítěte:

- a) do 6 let 500 Kč
- b) od 6 do 15 let 610 Kč
- c) od 15 do 26 let 700 Kč.

3.3.1.2 Příspěvek na bydlení

„Touto dávkou stát přispívá na náklady na bydlení rodinám a jednotlivcům s nízkými příjmy. Nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu přihlášený v bytě k trvalému pobytu, jestliže 30 % (v Praze 35 %) příjmů rodiny nestačí k pokrytí nákladů na bydlení a zároveň těchto 30 % (v Praze 35 %) příjmů rodiny je nižší než příslušné normativní náklady stanovené zákonem.“ (Mpsv, © 2014)

Dle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře § 27, se příspěvek na bydlení člení do tří bodů:

„(1) Výše příspěvku na bydlení činí za kalendářní měsíc rozdíl mezi normativními náklady na bydlení a rozhodným příjmem rodiny vynásobeným koeficientem 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientem 0,35.

(2) Pokud jsou náklady na bydlení nižší než normativní náklady na bydlení, náleží příspěvek na bydlení ve výši rozdílu mezi náklady na bydlení a rozhodným příjmem rodiny vynásobeným koeficientem 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientem 0,35.

(3) Pokud rozhodný příjem rodiny, z něhož se vychází při stanovení výše příspěvku na bydlení, nedosahuje částky životního minima rodiny, započítává se pro stanovení výše příspěvku na bydlení jako rozhodný příjem rodiny částka odpovídající životnímu minimu.“

3.3.1.3 Porodné

Nárok na tuto dávku má žena, která porodila dítě. Dále otec dítěte, pouze v tom případě, že žena, která porodila, zemřela, a nebylo jí porodné vyplaceno. Porodné také může dostat osoba, která převzala dítě ve věku méně než 1 rok do trvalé péče, která nahrazuje péči rodičů. Porodné je vypláceno jednorázově a je závislé na počtu současně narozených dětí. (Volejníková, Dušánek, 2001, s. 52)

Dle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře § 46, se výše porodného vyplácí podle počtu dětí. Na první živě narozené dítě činí výše porodného 13 000 Kč. Narodí-li se více jak 2 děti, činí výše porodného 19 500 Kč.

3.3.2 Dávky poskytované nezávisle na výši příjmu

3.3.2.1 Rodičovský příspěvek

Nárok na tuto dávku má pouze jeden rodič, celodenně pečující minimálně o dítě, které musí mít méně jak 4 roky. Je-li toto dítě těžce a dlouhodobě zdravotně postižené, tak se tento příspěvek poskytuje až do věku 7 let tohoto dítěte. Na tuto dávku má také nárok ta osoba, která převzala dítě do trvalé péče nahrazující péči rodičů. Za celodenní péči se považují i to, pokud dítě navštěvuje jesle nebo mateřskou školu. (Volejníková, Dušánek, 2001, s. 49)

„Tato dávka se poskytuje do té doby, než je vyčerpána částka 220 000Kč. Maximální měsíční výše rodičovského příspěvku se stanoví ve vazbě na uvedený vyměřovací základ. Pokud 70 % 30 násobku denního vyměřovacího základu je nižší nebo rovno 7 600 Kč, rodičovský příspěvek může činit nejvýše 7 600 Kč; pokud 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu převyšuje 7 600 Kč, je výše rodičovského příspěvku je omezena touto částkou, maximálně však výše rodičovského příspěvku může činit 11 500 Kč měsíčně.“ (Mpsv, © 2014)

Pohřebné

Prostřednictvím této dávky stát přispívá k úhradě nákladů, které souvisejí se zařízením pohřbu. Pohřebné je jediná dávka, která je daná pevnou částkou a to bez ohledu na životní minimum a bez testování příjmu. V současné době činí jeho výše 5 000 Kč. (Gregorová a Galvas, 2000, s. 267)

Dle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře § 47 má nárok na pohřebné osoba, která vypravila pohřeb dítěti, které bylo v den smrti nezaopatřeným dítětem, nebo osobě, která byla v den smrti rodičem nezaopatřeného dítěte, které má trvalý pobyt v ČR. Splňuje-li více osob podmínky na vyplacení pohřebného, náleží tato dávka osobě, která uplatní nárok na dávku jako první. Nárok na pohřebné vzniká dnem pohřbení podle zvláštního právního předpisu.

3.4 Sociální pomoc

Nejdříve je nutné objasnit, k čemu vůbec sociální pomoc slouží. Podle Wildmannové (2005, s. 78) je cílem sociální pomoci zabezpečit základní životní potřeby občanům, kteří jsou ve složité sociální situaci a sami si nejsou schopni zabezpečit tyto potřeby. Do obtížné sociální situace se občan může dostat z hmotné nouze, což znamená, že příjem občana nedosahuje částek životního minima a vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu ani jiných vážných důvodů, které si zavinil sám, si tento příjem zvýšit nemůže. A z nouze sociální, kdy občan pro ztrátu soběstačnosti, pro nemoc, pro nezletilost apod. není schopen zabezpečit své základní životní potřeby.

Sociální pomoc tedy řeší situace, kdy jsou ohrožena práva občana, občan se nachází v hmotné nouzi, občan je v sociální nouzi a není schopen zabezpečit svoje potřeby vlastními silami a kdy mu tyto situace hrozí (Krebs, 2007, s. 266-267).

3.4.1 Nástroje sociální pomoci

Do sociální pomoci se řadí pět hlavních nástrojů, kterými lze pomáhat lidem v nouzi. Patří sem poradenství, sociálně-právní ochrana, sociální prevence, sociální služby a dávky sociální péče.

3.4.1.1 Poradenství

Jako prvním nástrojem je poradenství. Jde o výměnu informací mezi rádcem, a tím, kdo radu přijímá, tj. klientem. Může se jednat o pomoc člověku v obtížných sociálních situacích, do nichž se dostal sám, popř. se do takové situace dostali jeho nejbližší příbuzní. Poradenství zahrnuje jak součást preventivní, tak i nápravnou, která se snaží o řešení problémů. (Krebs, 2007, s. 272)

3.4.1.2 Sociálně právní ochrana

Druhým nástrojem je sociálně právní ochrana, která se poskytuje zejména nezletilým dětem. Jde především o ochranu zájmů dítěte, např. vymáhání povinností rodičů. Dále se zaměřuje na občany, kteří nejsou způsobilí k právním úkonům, a na občany, kteří nejsou schopni vlastními silami uplatňovat práva a oprávněné zájmy. (Wildmannová, 2005, s. 79)

3.4.1.3 Sociální prevence

Sociální prevence je významnou součástí sociální pomoci. Slouží k ochraně společnosti před sociálně patologickými jevy. Jedná se zejména o kriminalitu, rasismus, násilí a mnoho dalších negativních jevů. Cílem je zabránit vzniku těchto jevů, popřípadě zamezení šíření a sociální začlenění osob, kteří se stali nositeli těchto negativních jevů. (Krebs, 2007, s. 273)

3.4.1.4 Sociální služby

Sociální služby jsou poskytovány občanům, kteří se nachází v nepříznivé sociální situaci, jako je sociální vyloučení, omezené schopnosti občana samostatně řešit problémy vzhledem ke svému zdravotnímu stavu, věku nebo způsobu života. (Kozlová, 2005, s. 18)

Dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách § 33 se sociální služby poskytují jako služby pobytové, ambulantní nebo terénní. Pobytové služby jsou služby spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb. Ambulantní služby jsou takové služby, za kterými osoba dochází do zařízení sociálních služeb a součástí služby není ubytování. Terénní služby jsou služby, které jsou osobě poskytovány v jejím domově.

Mezi nejvýznamnější sociální služby můžeme zařadit azylové domy, kontaktní centra, krizovou pomoc, nízkoprahová denní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, noclehárny nebo terénní programy.

3.4.1.5 Dávky sociální péče

Od roku 2007 jsou nově zavedeny dávky pomoci v hmotné nouzi, mezi které patří příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc.

„Příspěvek na živobytí je základní dávka pomoci v hmotné nouzi, která řeší nedostatečný příjem osoby, případně společně posuzovaných osob. Nárok na příspěvek na živobytí má osoba v hmotné nouzi, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob. Výše příspěvku na živobytí se stanoví jako rozdíl mezi živobytím osoby/společně posuzovaných osob a příjmem osoby/společně posuzovaných osob, který je snížený o přiměřené náklady na bydlení. Přiměřené náklady na bydlení jsou do výše 30 % příjmu osoby či rodiny (v Praze 35 %).“ (Finance, © 2001 – 2014)

Doplatek na bydlení řeší nedostačující příjem osoby, která má problém s úhradou nákladů na bydlení. Hlavním cílem této dávky je krytí nákladů na bydlení v případech, kdy příjem po úhradě těchto nákladů nestačí k úhradě nákladů na živobytí. Výše doplatku na bydlení činí rozdíl mezi částkou nákladů na bydlení sníženou o příspěvek na bydlení se státní sociální podpory a částkou živobytí, která je zvýšená o vyplacený příspěvek na živobytí. (Krebs, 2007, s. 281)

Třetí příspěvek sociální péče je mimořádná okamžitá pomoc, prostřednictvím které může být poskytnuta pomoc v různých situacích. Např. když osoba neplní podmínky pro opakované dávky, ale kvůli nedostatku peněz jí hrozí vážná újma na zdraví. Dále se poskytuje např. při živelných pohromách, požárech či průmyslových haváriích. Může se poskytovat také tehdy, nemá-li osoba dostatečné prostředky k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, např. správní poplatky, dále nemá-li prostředky k pořízení nebo opravě nezbytných předmětů dlouhodobé potřeby, nebo k uhrazení nákladů souvisejících se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřených dětí. Poslední situace, kdy lze částku poskytnout je u osob, které jsou ohroženy sociálním vyloučením a chtějí řešit svoji situaci. (Mpsv, © 2004 – 2015)²

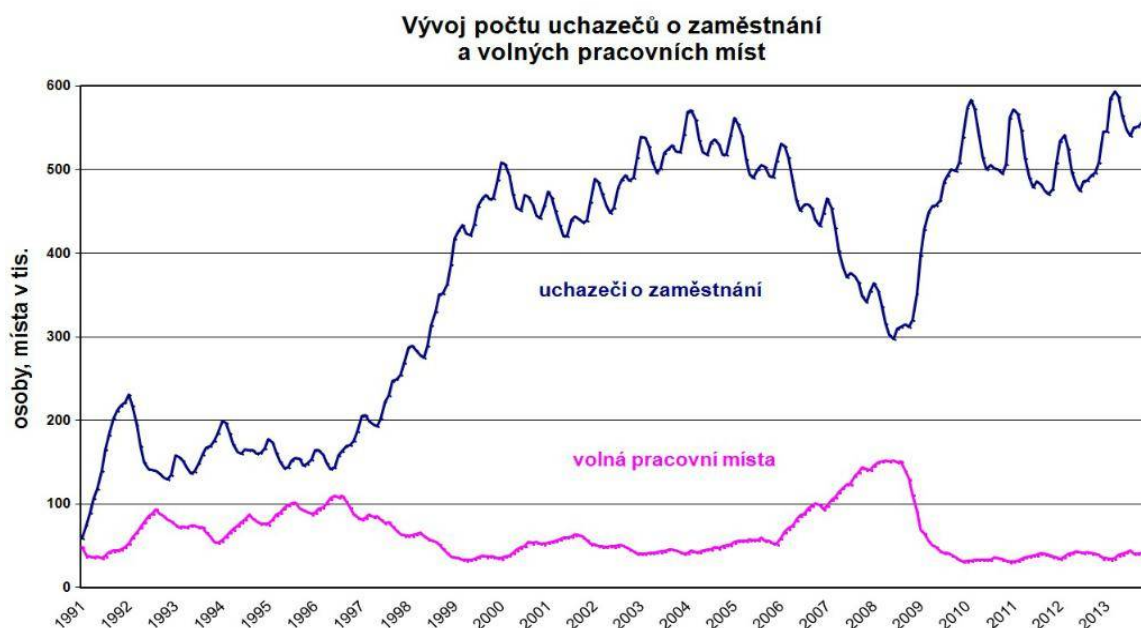
3.5 Nezaměstnanost

„Ne každý, kdo pracuje, je zaměstnaný a na druhé straně ne každý, kdo nepracuje, je nezaměstnaný. Souvisí to především s odlišením práce, především práce konané pro vlastní potěšení či v rámci domácnosti, od zaměstnání.“ (Mareš, 2002, s. 15)

V následujícím grafu je znázorněn vývoj počtu uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst. Volná pracovní místa se od roku 1991 drží stále pod hranicí 100 tisíc, až na rok 2008, kde bylo volných pracovních míst nad 150 tisíci. Bohužel však uchazečů o zaměstnání neustále roste. V roce 1991 bylo uchazečů jen nepatrně více než volných pracovních míst, což je kolem 60 tisíc uchazečů, a v roce 2013 se toto číslo vyšplhalo až na 550 tisíc. Výjimkou je opět rok 2008, kde počet uchazečů klesl na 300 tisíc.

² Aby nedocházelo ke zneužívání příspěvku, obecní úřad obce s rozšířenou působností kontroluje, zda byl tento příspěvek správně využit nebo zda je poskytována náležitá pomoc osobě, které byl příspěvek přiznán. Jestliže se zjistí nedostatky, je povinen informovat ten orgán, který rozhodl o registraci. (Sokol a Trefilová, 2008, s. 92)

Graf 2 Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst

Zdroj: Investicniweb, © 2015. Dostupné z: <http://www.investicniweb.cz/zpravy-z-trhu/2014/1/9/ceska-republika-inflace-prosinec-2013/>

3.5.1 Rozdělení nezaměstnanosti podle příčin

3.5.1.1 Frikční nezaměstnanost

Podle Buchtové (2002, s. 67) vzniká frikční nezaměstnanost důsledkem mobility³ pracovníků mezi pracovními příležitostmi a místy. Jsou to lidé, kteří byli buď propuštěni kvůli zániku firmy, či došlo k technologickým a organizačním změnám. Nebo jsou to lidé, kteří opustili místo z důvodu stěhování.

3.5.1.2 Strukturální nezaměstnanost

Podle Buchtové (2002, s. 12) postihuje jen některá odvětví výroby a je vyvolána klesající poptávkou po určitých statcích v daném odvětví. Tím klesne poptávka po práci v tomto odvětví a následně klesne produkce této výroby. Jedná se například o to, že truhláři nemohou nastoupit na pozici cukrářky.

³ Mobilita=pohyblivost, přemístitelnost (pohyb zaměstnanců mezi pracovními místy)

3.5.1.3 Cyklická nezaměstnanost

Ta souvisí s poklesem výkonu ekonomiky. Vznik této nezaměstnanosti je spojen s poklesem agregátní poptávky po daném produktu. Trvá tak dlouho, dokud opětovně nezačne poptávka po produktu růst. (Finance, © 2001 – 2014)

3.5.2 Podpora v nezaměstnanosti

Dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti § 39 má nárok na podporu v nezaměstnanosti uchazeč, který získal zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění v délce alespoň 12 měsíců, požádal-li krajskou pobočku Úřadu práce o poskytnutí podpory v nezaměstnanosti a není poživitelem starobního důchodu ke dni, k němuž má být podpora v nezaměstnanosti přiznána.

Do předchozího zaměstnání se započítává dalších 6 forem náhradní doby zaměstnání. Jedná se o přípravu zdravotně postižených osob k práci, plný invalidní důchod, péče o mladší dítě 4 let věku, dále osobní péče o osobu ve II, III a IV stupni závislosti, pokud s uchazečem o zaměstnání trvale žije a zároveň hradí náklady. Také se jedná o výkon dobrovolnické služby, která je delší jak 20 hodin týdně a poslední jsou soustavné přípravy na budoucí povolání trvající max. 6 měsíců. (Mesec, © 1998 – 2014)

Dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti § 44 se délka podpory dělí podle věku uchazeče: do 50 let věku 5 měsíců, nad 50 do 55 let věku 8 měsíců, nad 55 let věku 11 měsíců.⁴

⁴ Nárok na podporu nemá ten, který byl v posledních 6 měsících vyloučen z pracovního poměru porušením povinností, které vyplývají z právních předpisů vztahujících se k práci, kterou vykonával. To platí i v případě skončení jiného pracovního vztahu z obdobného důvodu. Dále není nárok na podporu v nezaměstnanosti tehdy, že vám vznikl nárok na výsluhový příspěvek podle zvláštních právních předpisů, který je vyšší než podpora v nezaměstnanosti, která by vám náležela. Je-li výsluhový příspěvek nebo příspěvek za službu nižší, podpora v nezaměstnanosti bude ve výši odpovídající rozdílu mezi podporou v nezaměstnanosti a příspěvkem. Uchazeči o zaměstnání se podpora v nezaměstnanosti neposkytuje také po dobu, pobírá-li starobní důchod, nemocenské dávky, podporu při rekvalifikaci a také po dobu výkonu vazby. „Dále se podpora v nezaměstnanosti neposkytuje do ciziny, pokud vyhlášená mezinárodní smlouva, k jejíž ratifikaci dal Parlament České republiky souhlas a již je Česká republika vázána, nestanoví jinak“ (Mesec, © 1998 – 2014).

3.5.3 Výše podpory v nezaměstnanosti

V případě, že zaměstnanec odešel z práce z vlastní vůle bez vážného důvodu, čili podá výpověď nebo odejde na dohodu, má nárok pouze na 45 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu. Pokud však zaměstnanec dostane výpověď, dostane takovou podporu, která činí první 2 měsíce podpůrní doby 65 %. Další 2 měsíce dostane 50 % a zbytek podpůrní doby 45 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu. (Finance, © 2001 – 2014)

Dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti § 51 se podpora v nezaměstnanosti stanovuje dle různých násobků průměrné mzdy. „Podpora v nezaměstnanosti se uchazeči stanoví za první 2 měsíce ve výši 0,15násobku, další 2 měsíce ve výši 0,12násobku a po zbývající podpůrní dobu 0,11násobku průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém byla podána žádost o tuto podporu, jestliže:

- a) splnil podmínku doby předchozího zaměstnání započtením náhradní doby a tato doba se posuzuje jako poslední zaměstnání,
- b) bez svého zavinění nemůže osvědčit výši průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu, nebo
- c) nelze u něj stanovit průměrný měsíční čistý výdělek nebo vyměřovací základ“.

3.6 Společensky znevýhodněné osoby

Na uplatnění člověka na trhu práce má vliv spousta charakteristik. Například věk, zdravotní stav, vzdělání, pohlaví, etnická skupina apod. Tyto skupiny lidí mají větší riziko ztráty práce a jsou předurčeny k dlouhodobé nezaměstnanosti. Jsou také vystaveny riziku opakující se nezaměstnanosti. Jsou uplatněni spíše na méně placených místech a mají velice nejistou budoucnost.

Právě na tyto skupiny se zaměřuje politika nezaměstnanosti. U nás k nim patří mladí lidé, matky samoživitelky, zdravotně postižení lidé, lidé ve starším věku, lidé s nízkým vzděláním, romská menšina a imigranti.

V této práci budou podrobně rozepsány 3 vybrané sociálně slabé skupiny. Budou to absolventi škol, matky samoživitelky a lidé starší 50 let.

3.6.1 Absolventi škol

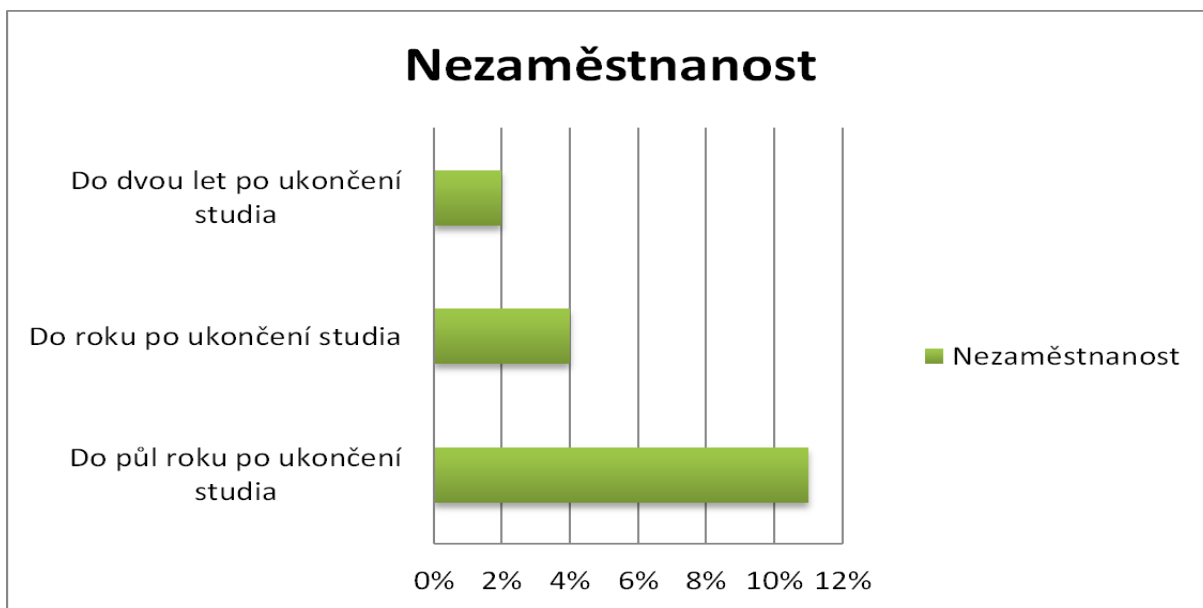
Absolventi škol, ale i všichni mladí lidé jsou jednou z mnoha znevýhodněných skupin na trhu práce, a to hlavně proto, že mají nedostatek praktických zkušeností. Pokud si absolvent školy nenajde práci, měl by se registrovat na úřadu práce. Nejhůře jsou na tom absolventi škol do 25 let, kdy se na trhu nejlépe uplatňují absolventi vysokých škol a nejhůře lidé se základním vzděláním.

Podle Buchtové (2002, s. 110) by se měly mladým lidem vstupujícím na trh práce, nabídnout několikrát za sebou různé rekvalifikace a jazykové kurzy. Tím by se jim prodloužilo období vzdělávání a „střídání práce a volného času“. Bohužel to s sebou nese různá rizika. Ať už psychologická (např. nebudou schopni samostatně pracovat, budou závislí na rodičích a budou vyřazeni ze společnosti) nebo i ekonomická rizika z důvodu delší nezaměstnanosti všech absolventů.

Čerstvý absolvent školy zásadně nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti, pokud po ukončení studia nenalezne pracovní uplatnění a stane se nezaměstnaným – uchazečem o zaměstnání. Podporu v nezaměstnanosti může získat, pokud během studia (v posledních 3 letech) byl alespoň 12 měsíců výdělečně činný, a to tak, že byl účasten důchodového pojištění. Jediná varianta podpory je ta, že dostane podporu při rekvalifikaci, která musí být zprostředkována úřadem práce. Čerstvý absolvent školy pak dostává podporu při rekvalifikaci ve výši 3.570 Kč měsíčně. (Ceskenoviny, © 1996-2014)

Z následujícího grafu je jasné, že čerství absolventi škol mají malou šanci na zaměstnání. Do půl roku po ukončení studia má problém najít si zaměstnání téměř 11% absolventů. Do roku po ukončení studia už jen 4% a do dvou let po ukončení studia pouze 2% absolventů.

Graf 3 Nezaměstnanost absolventů škol

Zdroj: Flek, © 2011. Dostupné z: <http://flek.cz/clanky/hledam-praci/platy-a-nezamestnanost-absolventu-vysokych-skol-2013>

3.6.2 Lidé starší 50 let

Nezaměstnané osoby starší 50 let mají na trhu práce výrazné handicapy. Mezi nejvýznamnější patří především chybějící dovednosti v používání nových technologií, nedostatečné jazykové a počítačové znalosti, úroveň dosaženého vzdělání, nižší fyzická zdatnost, častější zdravotní problémy a také ochota se dále vzdělávat. Chybí jim motivace k dalšímu vzdělávání a sebedůvěra v jeho zvládnutí. V současné době dávají zaměstnavatelé přednost spíše nově získanému vzdělání před praxí, je zřejmé, že tyto osoby jsou v nevýhodě, pokud si nerozšiřovaly poznatky ze svého oboru dalším vzděláváním.

Podle Buchtové (2002, s. 112) činí největší problém získat zaměstnání právě lidem staršího věku mnohem více než lidem ve středním období pracovní kariéry. Člověk, který zastával významnou funkci, se může ve velmi krátké době ocitnout od všech mnohaletých výsledků oddělen. Dále také od svého postavení, kolegů ale i od příjmu. Pro zaměstnavatele je zaměstnávání starších lidí více nákladné ve srovnání s mladými lidmi.

Kotíková a Remr (2007, s. 18) se shodují na dvou možných směrech řešení snížení nezaměstnanosti lidí staršího věku. Prvním je jejich vzdělávání. Zde je kladen důraz na zvládání pracovních úkolů na úrovni a na zvyšování kvality pracovní síly v průběhu celého pracovního života. Druhým směrem je ekonomické zvýhodnění zaměstnávání starších osob. Jedná se například o snížení odvodů zaměstnavatelů za zaměstnance v předdůchodovém věku, poskytování dotací na školení osob starších 50 let apod.

Dle Buchtové (2002, s. 112) je pro nezaměstnaného v pozdním stadiu kariéry jednou z možností samostatné podnikání. Na jednu stranu to může vést k pocitu kontroly nad vlastním osudem. Na druhou stranu může být pro lidi starší 50 let věku tato možnost velmi psychicky i fyzicky namáhavá.

Jak již bylo výše uvedeno, nárok na podporu nemá ten, který byl v posledních 6 měsících vyloučen z pracovního poměru porušením povinností, které vyplývají z právních předpisů vztahujících se k práci, kterou vykonával. Platí to i v případě, skončí-li z podobného důvodu jiný pracovní vztah. Dále není nárok na podporu v nezaměstnanosti tehdy, vznikl-li vám nárok na výsluhový příspěvek podle zvláštních právních předpisů, který je vyšší než podpora v nezaměstnanosti, která by vám náležela. Jestliže je výsluhový příspěvek nebo příspěvek za službu nižší, potom bude podpora v nezaměstnanosti rozdíl mezi podporou v nezaměstnanosti a příspěvkem. (Mesec, © 1998 – 2014)

Dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti § 44 se délka podpory dělí podle věku uchazeče: do 50 let věku 5 měsíců, nad 50 do 55 let věku 8 měsíců, nad 55 let věku 11 měsíců.

3.6.3 Matky samoživitelky

Nepříznivé postavení žen na trhu práce je způsobené především tím, že zaměstnavatelé upřednostňují mužskou pracovní sílu pro jejich větší územní mobilitu a nezatíženost starostmi o domácnost. Zaměstnavatelé většinou nevytvářejí pracovní místa se zkrácenou pracovní dobou, ale dávají přednost vícesměnným provozům. Matky s malými dětmi mají časté pracovní absence narušující plynulost pracovního procesu, což způsobuje jejich negativní hodnocení a snižuje ochotu je zaměstnávat.

Jestliže se jedná o ženu, která právě porodila, má nárok na tyto dávky:

- Peněžité pomoci v mateřství (mateřská) – podmínkou získání této dávky je nemocenské pojištění po dobu posledních dvou let.
- Rodičovský příspěvek (rodičovská) – nárok na tuto dávku je až po skončení mateřské. Nárok na ni má každý, ať už byl zaměstnaný nebo ne. Musí však celodenně pečovat o dítě. Maximálně se vyplácí do 4 let dítěte a jedná se o částku 220 000 Kč.
- Porodné (jednorázově při narození dítěte) – vyplácí se pouze u prvního dítěte, pokud jsou příjmy matky nižší než 2,4 násobek životního minima. (Socialni-davky-2014, © 2014)

Dále jsou dávky, které se odvíjí podle celkových příjmů matky:

- Příspěvek na bydlení – na ten vzniká nárok, jsou-li nízké příjmy a vysoké náklady na bydlení. Matka však musí mít v bytě trvalé bydliště.
- Příspěvek na děti – podmínka získání této dávky je stejná jako u porodného, tedy že příjem nesmí překročit 2,4 násobek životního minima
- Příspěvek na živobytí – nárok na ni je tehdy, když jsou příjmy nižší než částka na živobytí. Tzn. pokud po zaplacení nákladů na bydlení zůstane méně než je životní minimum, pak vznikne nárok na doplacení této částky
- Doplatek na bydlení – je to druhá dávka na bydlení. Žádá se o ni až ve chvíli, kdy na úhradu všech nákladů nestačí jiné dávky
- Mimořádná okamžitá pomoc (hmotná nouze) – s touto dávkou se musí obrátit na Úřad práce. Jestli však bude nárok uznán, záleží na mnoha různých faktorech
- Ošetřovné na dítě – vyplácí se v případě, že je matka zaměstnaná a musí zůstat doma s dítětem na nemocenské. (Socialni-davky-2014, © 2014)

3.7 Shrnutí teoretické části

V teoretické části byl především vysvětlen pojem sociální politika. Její problematikou se zabývá mnoho autorů. Nejzákladněji názor je formulován vztahu jedinců a jejich sociálních podmínek života, nebo také jako společenská snaha o udržení či zlepšení základních životních podmínek lidí. V sociální politice hrají hlavní roli objekty a subjekty. Objekty jsou ti, kterým jsou opatření sociální politiky určena. Na druhou stranu subjekty jsou ti, kdo mají zájem k určité sociální činnosti a kdo takové chování může naplňovat. Je to především stát a jeho orgány. V sociální politice se uplatňují čtyři základní principy. Patří sem princip sociální spravedlnosti, princip sociální solidarity, princip subsidiarity a princip participace.

Mezi nejdůležitější nástroj, kterým se realizuje sociální politika státu, je sociální zabezpečení. Lze jej vysvětlit jako soubor institucí, zařízení a opatření, jejichž prostřednictvím se uskutečňuje předcházení, zmírňování a odstraňování následků sociálních událostí občanů. Sociální zabezpečení se dělí do tří základních pilířů. Prvním z nich je povinné pojištění, které řeší takové situace, na které se lze předem připravit, a to tím, že si odkládáme část našich příjmů k řešení budoucích problémových situací. Druhým je státní sociální podpora, kde se stát podílí na krytí nákladů na výživu. Třetím pilířem je sociální pomoc, která řeší nejzávažnější situace, kdy není v silách občana sám se zaopatřit.

V následujících kapitolách je popsána konstrukce dávek státní sociální podpory a vyplácení dávek sociální pomoci. Dávky státní sociální podpory jsou buď poskytované závisle na výši příjmu, což je přírůstek na dítě, příspěvek na bydlení a porodné. Potom jsou dávky poskytované nezávisle na výši příjmu a to je rodičovský příspěvek a pohřebné.

Pátá kapitola se věnuje nezaměstnanosti. Je zde vysvětleno rozdělení nezaměstnanosti podle příčin. A jaká je podpora v nezaměstnanosti. Tato část je zaměřená na to, kdo má či nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti a jaké jsou její výše.

Poslední kapitolu v teoretické části tvoří společensky znevýhodněné osoby. Práce je zaměřena na 3 hlavní skupiny. Jsou to čerství absolventi škol, matky samoživitelky a lidé v předdůchodovém věku.

4 PRAKTICKÁ ČÁST

Praktická část obsahuje pomoci pro společensky znevýhodněné osoby, např. fondy pro rodiče, stipendijní programy pro studenty nebo charitativní projekty pro matky v krizových situacích. Dále jsou zde obsaženy regionální individuální projekty realizované Úřadem práce ČR. Tyto projekty se týkají osob starších 50 let. Je zde také zmíněn sociální podnik, který zaměstnává právě znevýhodněné osoby. Další část je zaměřena na základní informace o azylových domech pro matky a otce s dětmi v tísní, na které se také zaměřuje dotazník o pomocích a podporách, které jim azylový dům nabízí. Poslední část obsahuje SWOT analýzu, která je zaměřená na azylové domy v ČR.

4.1 Programy na podporu znevýhodněných osob na trhu práce

4.1.1 Ukončené programy

Aktivní přístup k rodině i zaměstnání

Částka: 7 129 833,60 Kč

Doba realizace projektu: 1. duben 2012 až 31. březen 2015

Realizace projektu „Aktivní přístup k rodině i zaměstnání“ byla zahájena dne 1. dubna 2012. Projekt se zaměřoval na problematiku stejných práv žen a mužů na trhu práce a sladění práce a rodiny v Pardubickém a Královéhradeckém kraji.

Hlavním cílem projektu bylo motivovat zaměstnavatele, aby uplatňovali rovné příležitosti a zaváděli opatření pro sladění rodiny a práce. Dále pak připravit cílové skupiny tohoto programu na úspěšný vstup na trh práce s ohledem na rodinu formou vzdělávacích seminářů nebo formou rekvalifikace na zahájení OSVČ. Dalším cílem projektu bylo informovat širokou veřejnost o této problematice. (Esfcr, © 2008)

Aktivní po padesáti

Částka: 5 702 432,40 Kč

Doba realizace projektu: 31. květen 2013 až 30. květen 2015

Hlavním cílem projektu bylo snížení nezaměstnanosti a posílení pracovní integrace, zlepšení společenského postavení osob nad 50 let věku v regionu Rakovník.

Důležité aktivity projektu:

- Zajištění pracovního uplatnění.
- Motivační modul a exkurze u zaměstnavatelů
- Zřízení Centra individuálního poradenství pro nezaměstnané nad 50 let v Rakovníku
- Psychologické poradenství a psychologické služby.
- Specifické rekvalifikační kurzy a praxe.
 - Pracovník v sociálních službách.
 - Obsluha osobního počítače.
 - Skladník.
- Podpůrné služby. (Esfer, © 2008)

Bud' v pohodě - přemýšlej rovně!: Mladí v práci

Částka: 2 574 146,40 Kč

Doba realizace projektu: 1. prosinec 2012 až 31. květen 2014

Hlavním cílem projektu bylo navázání spolupráce s mezinárodními partnery z Norska, Rakouska a Slovenska a dále přenos praxí a inovativních nástrojů z těchto zemí do ČR.

Cíle mělo být dosaženo pomocí stáží pro žadatele u mezinárodních partnerů, i workshopem v Praze. Dalším cílem projektu byla osvěta mladých a zaměstnavatelů v rovných příležitostech, která by měla u mládeže vést k více rozdílným volbám profese a u zaměstnavatelů ke snížení diskriminace při zaměstnávání mladých. (Esfer, © 2008)

4.1.2 Probíhající programy

50 - Zkušenosti jsou výhodou

Částka: 3 984 666,48 Kč

Doba realizace projektu: 1. listopad 2014 až 30. říjen 2015

Hlavním cílem projektu je posílení pracovního sjednocení osob starších 50 let s kombinovaným znevýhodněním, ohrožených společenským vyloučením nebo sociálně vyloučených.

Cílovou skupinou tohoto projektu jsou osoby starší 50 let sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené. Jedná se o osoby s více znevýhodněními jako je dlouhodobá nebo opakující se nezaměstnanost, nízké vzdělání, nedostatečná kvalifikace, život v oblastech s vícenásobným znevýhodněním, závislost na sociálních dávkách, nízká finanční gramotnost nebo odlišný etnický či národnostní původ. (Esfer, © 2008)

Aktivizace mladých na prahu dospělosti

Částka: 908 349,84 Kč

Doba realizace projektu: 1. listopad 2014 až 30. říjen 2015

Cílem projektu je řešení nedostatečného zapojení osob ve věku 15 - 26 let. Podporou, sociálním výcvikem a vytvořením podpůrné komunity se tento program snaží zvýšit šance mladých osob na zvládnutí přechodu do běžného života a zapojení do společnosti. U dětí a mládeže, které vyrůstají v náhradní rodinné nebo ústavní péči chtějí snížit závislost na veřejných zdrojích.

Cílovou skupinou tohoto projektu jsou osoby ve věku 15 - 26 let. Jsou to zejména děti z pěstounských rodin a riziková mládež. (Esfer, © 2008)

Rodičovství a práce ve Středočeském kraji

Částka: 29 414 510,00 Kč

Doba realizace projektu: 1. květen 2013 až 31. červenec 2015

Hlavním cílem je, aby účastník tohoto projektu našel trvalé zaměstnání během nebo krátce po své účasti v projektu, a také to, aby se zvýšila jeho zaměstnatelnost. Na to jsou zaměřeny skladby jednotlivých aktivit projektů podle individuality každého člověka. U osob, které se chtějí navrátit na trh práce po rodičovské dovolené, existuje mnoho negativních jevů (sociální izolace, přerušení pracovních návyků, snížené sebevědomí, posun odbornosti), způsobených dlouhodobou péčí o dítě a právě takové znevýhodnění řeší tento projekt. Bude hlavně zaměřen na zájemce o zaměstnání na rodičovské dovolené a pak i po rodičovské dovolené.

Cílovými skupinami jsou uchazeči o zaměstnání po rodičovské dovolené (až cca do 1 roku po jejím ukončení), kteří jsou vedeni v evidenci Úřadu práce ČR ve Středočeském kraji. Dále pak také zájemci o zaměstnání na rodičovské dovolené nebo cca do 1 roku po ukončení rodičovské dovolené s bydlištěm ve Středočeském kraji, kteří jsou vedeni v evidenci Úřadu práce ČR ve Středočeském kraji. (Esfcr, © 2008)

OP Zaměstnanost 2014 - 2020

OP Zaměstnanost byl připravován v rámci Pracovní skupiny pro programování na období 2014 - 2020, která je tvořena zástupci jednotlivých resortů, regionů, měst a obcí, nestátních neziskových organizací, sociálních a dalších partnerů.

Na program OP Zaměstnanost je určena částka cca 70 mld. Kč. Více než polovina této částky bude věnována na podporu zaměstnanosti a 1/3 bude věnována na aktivity, které jsou věnované sociálnímu začleňování a financování sociálních služeb.

OP Zaměstnanost se zaměřuje na následující oblasti:

- „podpory zaměstnanosti,
- rovných příležitostí žen a mužů,
- adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů,
- dalšího vzdělávání,
- sociálního začleňování a boje s chudobou,
- modernizace veřejné správy a veřejných služeb a podpory mezinárodní spolupráce a sociálních inovací v oblasti zaměstnanosti, sociálního začleňování a veřejné správy.“
(Esfcr, © 2008)

Návrh OP Zaměstnanost byl dokončen na začátku dubna 2014, poté proběhlo připomínkování v poslanecké sněmovně pro programování a vnitřní připomínkové řízení. Vláda ČR návrh OP Zaměstnanost projednala a schválila na svém zasedání dne 9. července 2014 usnesením č. 533. Následně byl dne 15. července 2014 OP Zaměstnanost předložen Evropské komisi, kterou byl program v červnu 2015 schválen. (Esfcr, © 2008)

4.2 Charitativní projekty

Fond pro rodiče – samoživitele

Nadace Agrofert holding organizuje speciální program „Fond na podporu rodičů-samoživitelů v nouzi“. Jedná se o fond pro osamělé rodiče-samoživitele vychovávající jedno či více dětí do 18 let, ať jsou to děti biologické, adoptivní či v pěstounské péči. Podporuje také osamělé rodiče, kteří se dostali do tíživé životní situace a aktivně se z ní snaží dostat.

Cílem tohoto fondu je podporovat osamělé rodiče v nouzi, buď formou jednorázového příspěvku či příspěvku krátkodobého až střednědobého. Maximální délka pomoci je 1 rok. Žádost je možné podat opakovaně, v případě střednědobé pomoci (12 měsíců) však maximálně dvakrát.

Příspěvek z nadačního fondu mohou dostat rodiče-samoživitelé, kteří splňují následující podmínky:

- Mají trvalé bydliště v České republice
- Jsou nekuřáčky/nekuřáci, a nejsou závislí na jiných návykových látkách
- Jsou samotným rodičem žijícím s dětmi v samostatné domácnosti, jsou bez partnera či ekonomicky aktivních rodinných příslušníků
- Projevují aktivní zájem o dítě, jeho rozvoj a vzdělávání
- Aktivně se snaží o finanční a hmotné zajištění rodiny (jsou zaměstnaní nebo aktivně hledají zaměstnání, případně i ti, kteří se snaží o zlepšení finanční situace rodiny i přes nemožnost získání zaměstnání)
- Aktivně spolupracují s příslušným sociálním odborem orgánů sociálně právní ochrany dětí
- Minimálně jedno dítě žijící s rodičem ve společné domácnosti je mladší 18 let

O příspěvek může požádat pracovník/nice OSPOD, dále konkrétní rodič-samoživitel, jehož žádost je podpořena doporučením OSPOD a pracovník prověřené a důvěryhodné neziskové organizace.

Z fondu se můžou hradit náklady na bydlení (nájemné, energie), náklady na školní a mimoškolní aktivity dětí, náklady na léky pro dítě, zdravotnické, kompenzační a edukační pomůcky, poplatky za hospitalizaci dítěte, náklady na asistenční a odlehčovací služby a náklady na vzdělávání/rekvalifikaci, v případě, že se jedná o vzdělání nutné k získání zaměstnání matky. Dále jsou zde náklady, které z fondu hradit nelze. Patří sem investiční náklady a náklady na pořízení automobilu. Nadace také neposkytuje příspěvky zpětně. (Nadace-agrofert, © 2012)

Nadační fond Krok za krokem

Tento projekt je zaměřen na podporu dětí a rodin v těžké situaci, kdy stát a jiné instituce nemohou pomoci s řešením nebo se pomoc neustále prodlužuje kvůli naléhavosti celé situace. Realizovaná pomoc je vždy výsledkem spolupráce fondu, odpovědných institucí a dárců. Tak je zabezpečen dlouhodobý efekt pomoci.

Idea tohoto projektu je, že často chybí mechanismy a fondy, ze kterých by stát zaplatil potřeby pro sociálně slabé a handicapované, a umožnil jim zapojení do normálního života nebo podpořil rozvinutí jejich schopností. Tímto projektem chtějí ukázat na “bílé místa” a přimět různé instituce, aby přispěly k řešení takových situací. Dalším motivem projektu Krok za krokem je uvedení místní sociální sítě do pohotovosti.

Mezi cíle tohoto projektu patří hlavně podpora talentovaných dětí ze sociálně znevýhodněných rodin, umožnit zvyšovat schopnosti dítěte, které rozvíjí osobnost a umožní v budoucnu dobré pracovní místo. Důležitým cílem je i budování zájmu dítěte o vhodné trávení volného času, které povedou k prevenci poruch chování a snižování kriminality. Dalším cílem je podpora dospívajících, kteří jsou sociálně znevýhodněné a handicapované. Jim se poskytují příspěvky na kurzy a různé formy vzdělávání, které jim umožní uplatnění u daného zaměstnavatele. Posledním cílem je podpora sociálně slabých rodin v momentální tíživé situaci.

Zásady podpory:

- S podporou se má přicházet až v tom momentě, kdy byly vynaloženy všechny možnosti ze státních dotací a jiných nadací.
- Podpora na konkrétní účel. Musí mít předem daný výsledek pro budoucnost. Musí zde být po celou dobu podpory kontakt s obdarovaným – návštěvy, vyúčtování, korespondence.
- Vyžadovat spoluúčast celé rodiny a známých, aby vznikla neformální sociální síť, díky které bude snadné řešit další potřeby a zajistí se kontinuita podpory. Forma účasti je ve formě pomoci materiální, lidské a finanční. (Crsp, © 2011)

V následující tabulce jsou uvedeny některé příklady finančních pomoci, které nadační fond Krok za krokem v roce 2014 poskytl. Jsou zde uvedeny přesné částky darů, jaké sociálně slabé rodině byly poskytnuty a na co tyto částky byly použity.

Tabulka 2 Příklady finančních pomoci v roce 2014

Částka	Použití částky
6 000 Kč	Na úhradu nájmu a energií pro matku samoživitelku se čtyřmi dětmi v tíživé ekonomické situaci.
2 000 Kč	Otec samoživitel s 5 dětmi, z nichž některé vyžadují speciální logopedickou péči ve škole a školce. Částka byla použita na úhradu matrací pro děti.
13 000 Kč	Na úhradu kauce pro maminku se třemi dětmi, která se v důsledku domácího násilí musela přestěhovat.
6 000 Kč	Na úhradu nákladů na bydlení pro rodinu se třemi dětmi v ekonomické nouzi.
5 500 Kč	Na částečnou úhradu výdajů spojených s výdaji na hudební vzdělání dětí pro rodinu, která vychovává sedm dětí.
5 415 Kč	Na úhradu školního kurzu pro nezletilou dceru. Matka zažila domácí násilí.
8 310 Kč	Na částečnou úhradu školného pro studenta ze sociálně deprivované rodiny.
9 800 Kč	Na úhradu nákladů spojených s nákupem zařízení pro podporu dýchání (čističku, zvlhčovač a inhalátor) pro dceru s leukémií. Rodina má pět dětí.
15 000 Kč	Na úhradu nájmu pro manžele, kteří přijali do náhradní pěstounské péče tři sestry z dětského domova, které zažily ve vlastní rodině týrání a vraždu.
12 000 Kč	Na úhradu školného pro dítě z rodiny s 12 ti dětmi.

Zdroj: vlastní zpracování dle Crsp, © 2011. Dostupné z: <http://www.crsp.cz/o-nadacnim-fondu>

V další tabulce jsou uvedeny roční objemy poskytnutých pomocí nadačním fondem Krok za krokem. V prvním roce poskytování pomocí to bylo pouze 56 076 Kč. Tyto částky se však s každým rokem zvyšují. Bohužel v posledních dvou letech částky opět začaly klesat.

Tabulka 3 Roční objem poskytnutých pomocí

Rok	Částka
2014	205 840 Kč
2013	239 000 Kč
2012	366 000 Kč
2011	355 035 Kč
2010	376 977 Kč
2009	179 043 Kč
2008	289 835 Kč
2007	213 609 Kč
2006	71 090 Kč
2005	111 970 Kč
2004	66 910 Kč
2003	36 810 Kč
2002	56 076 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle Crsp, © 2011. Dostupné z:
<http://www.crsp.cz/o-nadacnim-fondu>

Fulbrightova komise - stipendijní program pro absolventy vysokých škol

Fulbrightova komise vznikla na základě dohody mezi vládami České republiky a Spojených států amerických v roce 1991. Vznikla na základě vládních stipendijních programů a poradenských a informačních služeb. Klade si za cíl podporovat vzájemné porozumění prostřednictvím vzdělávacích, vědeckých a kulturních výměn.

Hlavní náplní práce Fulbrightovy komise je administrace vládních stipendií, případně dalších programů pro studium, výzkum a výuku v USA. Spravují programy zahrnující jak aktivity spojené s výběrovým řízením, tak s pobytem stipendistů.

Fulbrightova komise prostřednictvím svého Poradenského centra zároveň poskytuje všem zájemcům informace o možnostech studia v USA a bezplatné poradenství. Centrum rovněž poskytuje informace americkým zájemcům o studium či výzkum v ČR. Fulbrightova komise vyhláší výběrové řízení do svého programu stipendií, které umožňuje českým studentům a absolventům vysokých škol studovat na amerických univerzitách nebo provádět výzkum.

Cílem pobytu může být jedna z těchto variant:

- výzkumný pobyt (visiting research): práce na samostatném vlastním výzkumném projektu, např. dizertační práci,
- celé studium (degree): absolvování kompletního studijního programu vedoucí k získání titulu na americké univerzitě, s tím, že stipendium přispívá pouze na první rok studia,
- studijní pobyt (non-degree): jednoroční studijní pobyt nevedoucí k získání titulu

Obsah grantu - stipendium se uděluje na jeden akademický rok (9 měsíců) a pokrývá životní náklady ve formě kapesného v závislosti na průměrných nákladech v dané lokalitě, zpáteční letenku, zdravotní pojištění sjednané v rámci programu, pokud škola vyžaduje vlastní, musí si jej stipendista hradit z vlastních prostředků. Pokrývá také školné do výše maximálně 15 tisíc dolarů, platí pouze u studentů kategorie "degree". Stejně tak si musí z jiných zdrojů zajistit finance pro případná další léta studia. (Fulbright, © 2015)

4.3 Pomoc lidem nad 50 let v ČR úřadem práce

Zatímco na konci roku 2000 tvořili lidé nad 50 let 16,2 % z celkového počtu uchazečů o zaměstnání, o sedm let později to bylo už 30,6 %. K 31. 12. 2014 se na celkové nezaměstnanosti podíleli 29,2 %. Na konci února 2015 jich Úřad práce ČR (ÚP ČR) evidoval celkem 162 597 – 29,7 % z celkového počtu uchazečů o zaměstnání. Tato skupina klientů ÚP ČR patří mezi ty, které jsou nejvíce ohroženy dlouhodobou nezaměstnaností. ÚP ČR jim proto věnuje zvýšenou péči.

Prostřednictvím klasických nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti podporuje zaměstnávání lidí v předdůchodovém věku. Jedná se například o podporu veřejně prospěšných prací, rekvalifikace, individuální poradenství nebo příspěvky na mzdy a na zřízení nebo vyhrazení společensky účelných pracovních míst. ÚP ČR také realizuje řadu regionálních individuálních projektů (RIP), které jsou spolufinancované z evropských peněz. Cílem je řešit situaci této skupiny uchazečů a udržet je co nejvíce aktivní.

RIP „Zkušenosti výhodou ve Zlínském kraji“

Projekt potrvá do 31. 10. 2015 a jeho rozpočet činí 38 222 900 Kč. Realizuje ho Krajská pobočka ÚP ČR ve Zlíně od 1. 3. 2013. Zaměřuje se na pomoc uchazečům nad 45 let, kteří jsou vedeni na úřadu práce ve Zlínském kraji. Může do něj vstoupit celkem 350 klientů. Úřad práce ČR jim poskytne odborné poradenství v oblasti finanční gramotnosti, při řešení pracovně-právních vztahů, rozvoje klíčových kompetencí (dovedností) a při pomoci při hledání nové práce. ÚP ČR zprostředkuje zaměstnání minimálně 150 účastníkům.

RIP „Klíč k úspěchu v Pardubickém kraji“

V lednu 2013 se rozběhl program v Pardubickém kraji, jehož rozpočet je 68 123 999 Kč. Je určen lidem do 30 a nad 40 let, kteří jsou v evidenci ÚP ČR minimálně 4 měsíce. ÚP ČR finančně podpořil již přes 280 pracovních míst a celkem do něj zatím vstoupilo 620 lidí. Dále zrealizoval 150 rekvalifikačních kurzů podle potřeb zaměstnavatelů v regionu a také aktuálních požadavků místního trhu práce. Projekt také nabízí individuální poradenství.

RIP „Klíčové kompetence v Královéhradeckém kraji“

Rozpočet programu činí 17 431 940 Kč a celkem jím projde 180 klientů. Tento program v Královéhradeckém kraji začal 1. 3. 2013 a potrvá do 31. 10. 2015, je určen pouze lidem nad 50 let, kteří mají minimálně výuční list a jsou zaevidováni na ÚP ČR v Královéhradeckém kraji. Účastníci musí absolvovat poradenský blok a případně rekvalifikaci. Jestliže uspějí, bude jim úřadem práce nabídnuto pracovní místo. Celou dobu účasti tohoto projektu mohou lidé využívat i další výhody a mají k dispozici poradenské služby. Proto vychází vyšší částka na jednoho uchazečů než u stálých nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. Účinnost je však díky kombinaci finanční podpory, poradenství, rekvalifikací podstatně vyšší.

RIP „Dobrá práce v Jihočeském kraji II“

V období od 2. 9. 2013 do 31. 8. 2015 probíhá v tomto regionu program, který je určen pro nejvíce klientů z řad uchazečů o zaměstnání starších 45 let, kteří jsou v evidenci ÚP ČR déle než 5 měsíců. Týká se to celé tisícovce uchazečů. Celkový rozpočet projektu činí 41 348 290 Kč. Lidem nad 55 let je věnována větší péče. Účastníci absolvují rekvalifikace, které jsou složené z požadavků zaměstnavatelů, a bude také odpovídat schopnostem jednotlivých uchazečů. Projekt se zaměřuje také na praktické IT dovednosti a tzv. „měkké“ dovednosti.

RIP „45 plus v Jihomoravském kraji“

Cílovou skupinou jsou uchazeči nad 45 let, kteří jsou v evidenci tamní krajské pobočky ÚP ČR. Aby mohl být uchazeč zařazen do programu, musí být uveden v evidenci na ÚP ČR déle než 5 měsíců. Celkem projde projektem až 600 klientů a k dispozici je celkem 30 475 680 Kč. Realizace programu začala 1. 9. 2012 a potrvá do 31. 8. 2015. Jednou z těch, kteří do něj vstoupili, je Zdenka Winklerová. V evidenci ÚP ČR byla dlouhodobě, přesto neztrácí naději a účast v projektu považuje za přínosnou.

RIP „Zkušenosti pro Prahu“

Celkový rozpočet projektu „Zkušenosti pro Prahu“ činí 28 169 940 Kč. Je zaměřen na klienty starší 50 let s evidencí na ÚP ČR delší než pět měsíců. Projekt je určen 200 pražským uchazečům o zaměstnání. Profesní rekvalifikace, poradenství a cílené vzdělávací aktivity zvyšují atraktivitu těchto lidí na trhu práce. Důležitým faktorem je i podpora motivace samotných účastníků při vstupu do programu, včetně pracovní diagnostiky.

RIP „Využijte zkušenost v Olomouckém kraji“

Projekt je zaměřen na posílení a doplnění aktivní politiky zaměstnanosti prostřednictvím individuálního přístupu k účastníkům a realizací stávajících i inovativních nástrojů. Cílovou skupinou jsou uchazeči o zaměstnání nad 45 let dlouhodobě evidovaní na kontaktních pracovištích ÚP ČR v Olomouckém kraji. Celkem do něj může vstoupit 375 lidí a minimálně 95 z nich zprostředkuje ÚP ČR zaměstnání. Celkové finanční prostředky činní 27 487 336 Kč. Projekt vychází z principu komplexnosti nabízených služeb, tj. zahrnuje motivační, vzdělávací a poradenské aktivity, které zvyšují šance každého účastníka na novou práci.

RIP „Generační tandem – podpora generační výměny“

Jde o 3 projekty, které běží pod stejným názvem v Karlovarském, Olomouckém a ve Středočeském kraji. Potrvají do 31. 10. 2015. Jejich rozpočet je 65 721 050 Kč. Podstatou je společné sdílení pracovního místa. V praxi to znamená, že u jednoho zaměstnavatele pracuje na jedné pozici stávající zaměstnanec, kterému vznikne během následujících maximálně 36 měsíců nárok na řádný odchod do starobního důchodu a zároveň zaměstnanec mladší 30 let nebo rodič po rodičovské dovolené z řad uchazečů o zaměstnání a s evidencí na ÚP ČR. Starší pracovníci zároveň fungují jako mentoři a zaučují své mladší kolegy. Celkem by do nich mělo vstoupit minimálně 110 lidí v předdůchodovém věku. (Portal.mpsv, © 2004-2015)

4.4 Sociální podnikání

Další formou podpory společensky znevýhodněných osob mohou být sociální podniky. Sociální podnikání začíná být v České republice stále častějším pojmem a postupně tak roste míra propagace i zapojení společnosti do tohoto předmětu podnikání.

Sociální podniky jsou velmi prospěšné, proto jsou podporovány různými subjekty. Nejvíce je podporuje Evropská unie. Ta už od roku 2009 pomáhá získat dotace z evropských fondů projektům sociální ekonomiky. Získání dotací není vůbec jednoduché a podniky pro jejich získání musí splňovat přísná kritéria.

Na sociální podnikání je v současnosti zaměřen projekt s názvem Podpora sociálního podnikání v ČR. Částka, která byla na tento projekt určena, činí 5 508 050,00 Kč. Doba realizace tohoto projektu je už od 1. října 2012 a potrvá do 30. června 2015. Záměrem tohoto projektu je testování podpůrných struktur pro současné i budoucí zaměstnavatele, kteří se zabývají sociálním podnikáním v ČR. Současně se projekt snaží najít optimální pojetí podpory sociálního podnikání v ČR a úspěšně zapojit sociální ekonomiku do nástroje sociální politiky a politiky podpory podnikání. Mezi cílové skupiny patří zaměstnavatelé, kteří se chtějí zabývat sociálním podnikáním. (Esfer, © 2008)

Sociální podnikání v sobě spojuje ekonomickou, sociální a environmentální dimenzi, jsou to tedy podnikatelské aktivity prospívající společnosti a životnímu prostředí. Toto podnikání je také velmi důležité pro místní rozvoj a často vytváří pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním, sociálním nebo kulturním znevýhodněním. Sociální podniky působí ve všech odvětvích hospodaření a na rozdíl od běžných podniků, založených na maximalizaci zisku, důsledně dodržují etické principy podnikání, jelikož zdravotně či jinak postižení zaměstnanci jsou více loajální, poctiví a věrní podniku, a proto si více vážou práci. Základ úspěchu je však v sociálním podnikání tak jako i v podnikání všeobecně jasný – konkurenceschopný podnikatelský záměr.

Tabulka 4 Principy sociálního podniku

Principy sociálního podniku	Obecná definice: Veřejně prospěšný cíl formulován v zakládacích dokumentech a naplňován prostřednictvím konkrétních aktivit.
Sociální prospěch	1a) provozování aktivity prospívající společnosti či specifické skupině (znevýhodněných) lidí. 1b) účast zaměstnanců a členů na směřování podniku.
Ekonomický prospěch	2a) případný zisk používán přednostně pro rozvoj sociálního podniku a/nebo pro naplnění veřejně prospěšných cílů. 2b) nezávislost (autonomie) v manažerském rozhodování a řízení na externích zakladatelích nebo zřizovateli. 2c) alespoň minimální podíl tržeb z prodeje výrobků a služeb na celkových výnosech.
Environmentální a místní prospěch	3a) přednostní uspokojování potřeb místní komunity a místní poptávky. 3b) využívání přednostně místních zdrojů. 3c) zohledňování environmentálních aspektů výroby i spotřeby.

Zdroj: Vlastní zpracování dle Ceske-socialni-podnikani, ©2015. Dostupné z: <http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/socialni-podnikani/principy-a-definice>

4.5 Základní informace o azylových domech

4.5.1 Domov pro matky s dětmi Zvonek, Brno

Zřizovatelem Domova pro matky s dětmi - Zvonek je Statutární město Brno. Jeho provozovatelem je Centrum sociálních služeb, příspěvková organizace. Domov zahájil svou činnost 1. 9. 1992. Domov se nachází v městské části Brno - Řečkovice na ulici Terezy Novákové 1947/62a. Je umístěn ve III. NP budovy, kterou vlastní ÚSP pro tělesně postiženou mládež, a jeho prostory jsou bezbariérové. Služba je poskytována nepřetržitě 24 hodin denně 365 dní v roce. Domov má kapacitu 14 obytných pokojů, z toho 12 pro matku + 1 dítě a 2 pro matku + 2 děti. Celkem tedy má 30 lůžek.

Posláním tohoto azylového domu je podpora a pomoc matkám s dítětem nebo více dětmi ve věku 0-5 let, které se ocitly ve špatné sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. Díky individuálnímu přístupu a jednotlivým cílům uživatelék, zde hledají společně cesty, jak řešit různé problémy (hledání bydlení, péče o děti a domácnost, hledání zaměstnání, řešení zadluženosti). Pomáhají se také uživatelkám osamostatnit a opětovně se začlenit do společnosti.

Jejich cílem je rozvoj dovedností při péči o dítě a domácnost, pomoc naučit se hospodařit s penězi, snižovat zadluženost, pomáhat při hledání vhodného bydlení a snižovat závislost na systému sociální pomoci (hledání zaměstnání, zvyšování kvalifikace, rekvalifikace).

Přijímanými osobami jsou plnoleté matky s dítětem nebo více dětmi ve věku 0 – 5 let (případně plnoleté ženy s dítětem/děťmi ve své péči), které jsou žijí samostatně, žijí v nefunkčním partnerství nebo manželství a chtějí odejít od svého partnera. Dále sem patří oběti domácího násilí a těhotné ženy. (Css.brno, © 2015)

4.5.2 Domov pro matky a otce v tísní Znojmo

Poskytovatelem je Diecézní charita Brno – Oblastní charita Znojmo. Služba je určena matkám s dětmi do 18 let, otcům s dětmi do 18 let a těhotným ženám. Jedná se o placenou sociální službu, uživatelky musí uhradit provozní náklady, které jsou uvedené dle zákona o sociálních službách. Uživatelky jsou povinny uhradit poplatky za ubytování v částce matka/otec: 70,- Kč/den, dítě: 40,-Kč/den, žena (bez dětí, těhotná): 100,- Kč/den. K dispozici mají 13 bytových jednotek s 43 lůžky. Jednu bytovou jednotku obývá samostatně 1 matka/otec s dítětem/děťmi.

Cílem domova je poskytovat ubytování po dobu maximálně 1 rok matkám/otcům s dětmi do 18 let a těhotným ženám, vytvářet bezpečné a klidné prostředí pro děti, motivovat uživatelky a uživatele k odpovědnému přístupu k životu, výchově a péči dětí, vyžadovat odpovědnost při vedení domácnosti, hospodaření s financemi, navrátit uživatele do společnosti, vytvářet prevenci před sociálním vyloučením, převzít zodpovědnost za vlastní život.

Posláním domova je poskytování ubytování a pomoc matkám a otcům s dětmi nebo těhotným ženám v nepříznivé sociální situaci. Pomoc je poskytována těm, kteří nejsou schopni tuto situaci řešit sami. Domov také vytváří podmínky pro to, aby uživatel s dětmi získal dovednosti pro samostatný život v přirozeném prostředí. (Znojmo.charita, © 2015)

4.5.3 Azylový dům Kladno

Azylový dům Kladno o.p.s. je obecně prospěšná společnost, která byla založena městem Kladno v roce 1999. Je to zařízení, které ubytovává uživatelky na přechodnou dobu a také pomáhá hledat další uplatnění pro matky s dětmi v nouzi. Činnost společnosti byla zahájena 12. 5. 2000. Posláním jsou služby poskytující individuální, důstojnou, nepřetržitou a koncepční pomoc matkám s nezletilými dětmi, které se ocitnou v tíživé životní situaci spojené se ztrátou bydlení.

Cílem je podporovat uživatelky, aby byly schopny samostatně řešit své problémy a jejich závislost na sociální pomoci byla minimální, podporovat uživatelky k postupnému začleňování, které vede až k samostatnosti v jednání s institucemi, vedoucí k řešení náročných životních situací, k získání a udržení zaměstnání, k obnovování přirozených vazeb s rodinou, přáteli a známými, k zajištění jiného druhu bydlení, přijmutí pravidel občanského soužití, upevnění hygienických, stravovacích a pracovních návyků, utváření návyku hospodaření s finančními prostředky.

Cílovou skupinou jsou oběti domácího násilí, oběti trestné činnosti, osoby bez přístřeší, osoby v krizi, rodiny s dítětem/děťmi - matky s dětmi, těhotné ženy s dítětem svěřeným do péče. (Azylovydumkladno, © 2010)

4.5.4 Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní, Klatovy

Tento domov poskytuje bezpečné bydlení ženám s dětmi a těhotným ženám v tíživé životní situaci, která je spojená se ztrátou bydlení. Snahou domova je zvýšit jejich zájem, aktivitu a zapojení pro vyřešení těžké situace a díky ubytování a poradenství je podporovat při osamostatňování a začleňování do společnosti.

Domov se uživatelkám snaží nabízet jakoukoli možnou pomoc, aby se mohli navrátit do normálního života. Od toho se také odvíjí jejich cíle:

- vytvoření dobrých podmínek pro základní životní potřeby matek a dětí, a také poskytnutí kvalitního ubytování,
- učení samostatné přípravy stravy pro děti (společné vaření a pečení, využívání akcí potravin k možnosti levného vaření, zdravá výživa, poskytnutí kuchařských knih a časopisů),
- pomoc při hledání zaměstnání (příp. brigády, domácí práce, příp. vzdělávání),
- podpora při péči o fyzický a psychický stav matky a dětí. (Charitakt, © 2015)

4.5.5 Charitní domov pro matky s dětmi Havlíčkův Brod

Charitní domov pro matky s dětmi je pobytová služba, která uživatelkám poskytuje zázemí na přechodnou, v případě, že se ocitnou v nepříznivé situaci spojené se ztrátou bydlení. Jejich služba zahrnují poskytování bydlení, pomoc při zajištění stravy, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů, při obstarávání osobních záležitostí.

Nabízí:

- poskytnutí ubytování na maximálně jeden rok,
- zajištění vhodných podmínek pro úklid, praní a žehlení osobního prádla, výměnu ložního prádla,
- pomoc při obstarávání osobních i úředních záležitostí,
- programové aktivity, jako jsou vzdělávací a aktivizační činnosti,
- možnost získání znalostí a dovedností v oblasti péče o dítě,
- psychoterapeutickou pomoc,
- umožnění kontaktu se společenským prostředím a s odborníky,
- půjčování domácích potřeb, hraček podporujících rozvoj dítěte. (Hb.charita, © 2015)

4.6 Dotazníkové šetření uživatelék azylových domů

4.6.1 Informace o dotazníkovém šetření

Dotazníkové šetření bylo aplikováno na klientkách azylových domů pro matky samoživitelky. Vybráno bylo pět azylových domů v ČR. Jedná se o Domov pro matky s dětmi Zvonek, Brno, Domov pro matky a otce v tísní Znojmo, Azylový dům Kladno, Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní, Klatovy a Charitní domov pro matky s dětmi Havlíčkův Brod. Dotazník se zaměřoval na poskytování pomoci a podpory, které azylové domy nabízejí.

Dotazník se skládal z 13 otázek, které byly jak uzavřené tak i otevřené. Otázky byly formulované jednoduše a srozumitelně tak, aby jim cílová skupina porozuměla. Dotazník obsahuje otázky týkající se rodinné situace, dále otázky spojené se spokojeností a pomocí, kterou azylový dům nabízí. Další část je zaměřená na dávky, které poskytuje stát. A jako poslední jsou identifikační otázky. Celkem se vyplňování dotazníků zúčastnilo 83 uživatelék pěti azylových domů v ČR. Dotazník je k nahlédnutí v příloze.

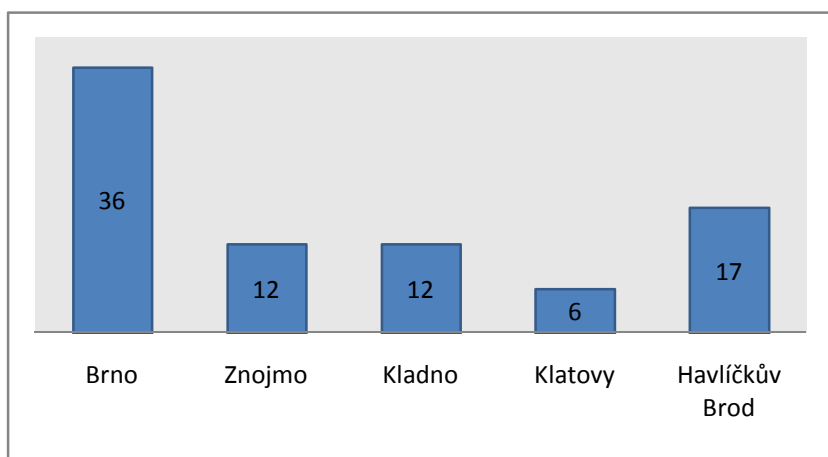
Dotazníky byly odeslány po domluvě s vedením azylových domů v elektronické podobě. Dotazníky byly vytvořeny na serveru <http://www.netquest.cz/> a odkaz na vyplnění připraveného dotazníku byl rozeslán do azylových domů, pouze ve Znojmě požadovali tištěnou verzi dotazníku.

4.6.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Otázka č. 1

Jak už bylo výše uvedeno, dotazník se zaměřuje na uživatelky pěti různých azylových domů v ČR. První otázka se orientuje na to, kolik uživatelék z pěti vybraných AD bylo ochotných dotazník vyplnit.

Graf 4 Kde nyní obýváte azylový dům?

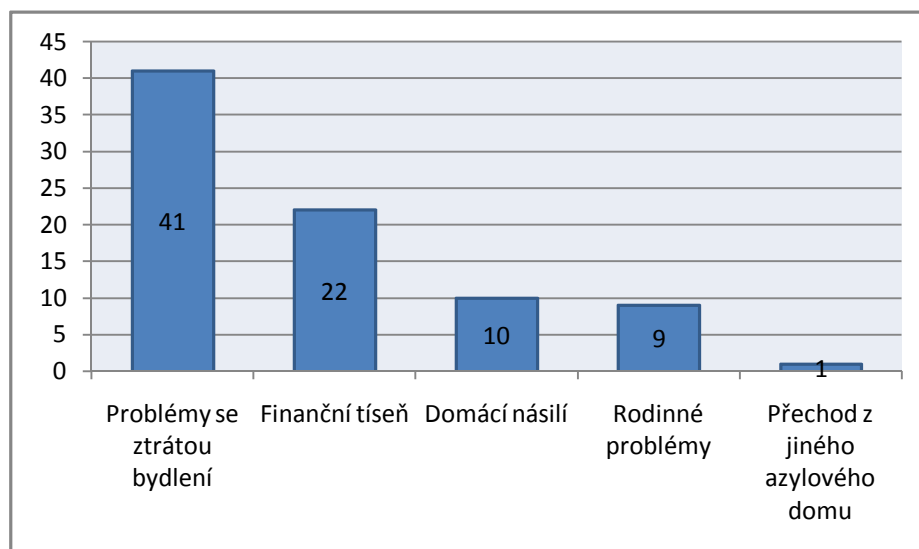
Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce ochotných uživatelů AD bylo v Brně, kde dotazník vyplnilo celkem 36 matek. Zde je nejvíce vyplněných dotazníků také z důvodu nejvyšší kapacity lůžek ze všech pěti vybraných zařízení. V Havlíčkově Brodě jich dotazník vyplnilo 17. O něco méně jich bylo ve Znojmě a v Kladně, a to 12. Pouhých 6 uživatelů vyplnilo dotazník v Klatovech. Celkem tedy vyplnilo dotazník 83 uživatelů AD.

Otázka č. 2

Druhá otázka se zabývá důvody, kvůli kterým se uživatelky ocitly v azylových domech.

Graf 5 Z jakého důvodu jste začala bydlet v azylovém domě?

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce uživatelék, 41, se zde ocitlo z důvodu ztráty bydlení. 22 uživatelék se ocitlo ve finanční tísní. Kvůli domácímu násilí je v AD ubytováno 10 matek. Pouze 9 jich uvedlo rodinné problémy a jedna uživatelka přestoupila z jiného AD.

Otázky č. 3, č. 4, č. 5, č. 6

Tato tabulka se je zaměřena na otázky, na které uživatelky odpovídaly pouze ano nebo ne. První otázka se týká toho, zda měly matky problémy dostat se do AD. Další tři otázky jsou zaměřeny na rodinnou situaci. Je zde také odpověď na výzkumnou otázku. Předpoklad byl, že většina žen v AD bude pocházet z rozvrácených rodin, což se také potvrdilo.

Tabulka 5 Otázky č. 3, č. 4, č. 5, č. 6

	Ano	Ne
3. Měla jste problém s přijetím do AD?	17 %	83 %
4. Pocházíte z rozvrácené rodiny?	73 %	27 %
5. Stýkáte se s otcem Vašeho dítěte?	39 %	61 %
6. Přispívá Vám na děti?	29 %	71 %

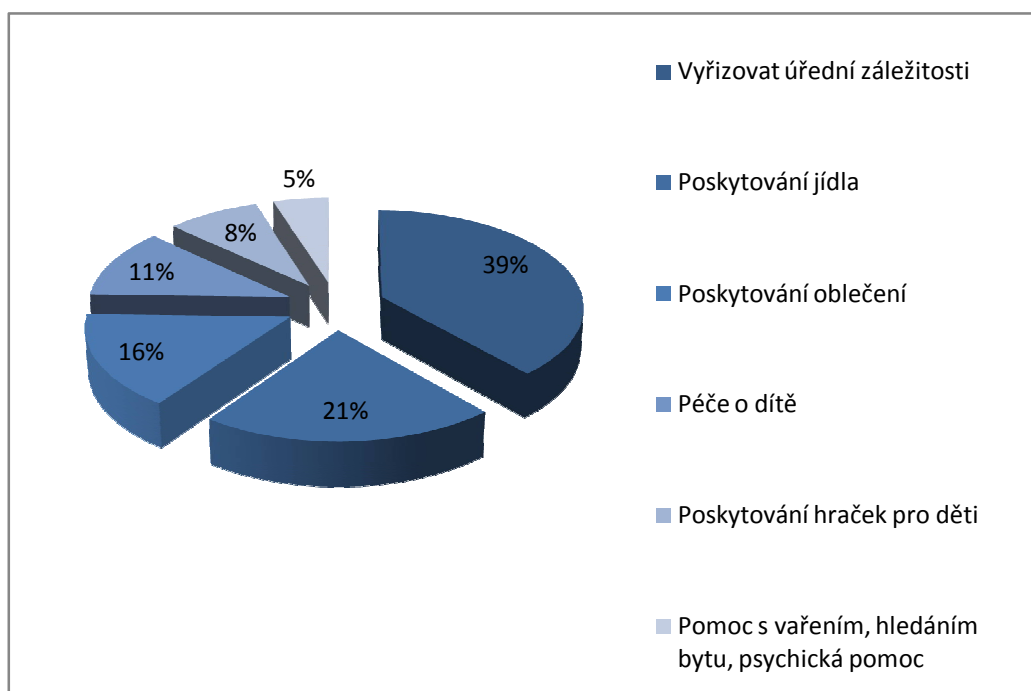
Zdroj: Vlastní zpracování

Celých 83 % žen uvedlo, že neměly problém s přijetím do AD. Bohužel 17 % uživatelék mělo problém se do AD dostat. Druhá otázka se ptá, zda pochází z rozvrácených rodin. Většina uživatelék, a to 73 % z rozvrácených rodin patří. Pouhých 27 % uvedlo, že ne. Další otázka se týká toho, zda se matky stýkají s otcem svého dítěte. Pouze 39 % matek se s nimi stýká. Bohužel celých 61 % dětí vyrůstá bez svého biologického otce. Poslední otázka je zaměřena na příspěvky na dítě od otců. Na dítě uživatelkám přispívá pouhých 29 % otců. A zbytek, tedy 71 % otců na děti vůbec nepřispívá.

Otázka č. 7

Jelikož je bakalářská práce zaměřena na formy pomoci a podpor společensky znevýhodněných skupin v ČR, bylo zde zjištěno, jakou pomoc nabízí azylový dům matkám samoživitelkám. Každý azylový dům se liší tím, jaké druhy pomoci nabízí.

Graf 6 Jakou pomoc Vám AD nabízí?

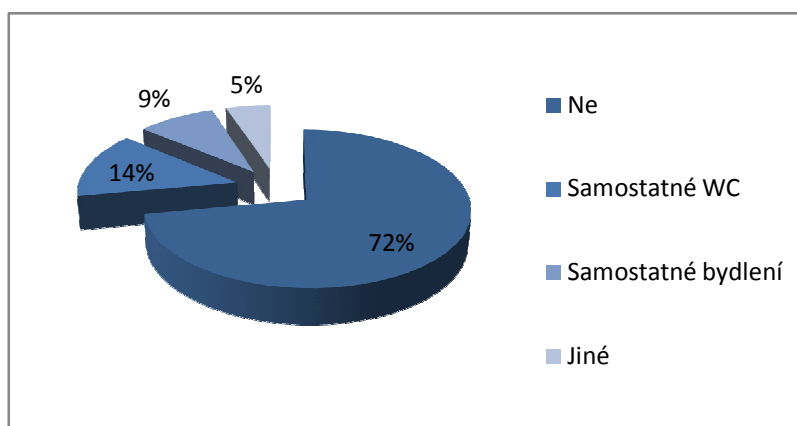
Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce uživatelky odpovědělo, že jim nabízí pomoc s vyřizováním úředních záležitostí. Dále jim azylové domy poskytují jídlo, hlavně se tedy jedná o ovoce a zeleninu. Poskytuje jim také oblečení jak pro děti, tak pro uživatelky samotné. Azylové domy také o jejich děti pečují.

Otázka č. 8

Ne každá uživatelka azylových domů je spokojená se službami, které AD nabízejí, proto se dané otázka zaměřuje na návrhy vylepšení jejich služeb. Otázka byla otevřená, aby všechny uživatelky AD mohli vyjádřit svůj vlastní názor na vylepšení jednotlivých AD. Tato práce bude poslána do AD, na které je dotazník zaměřen, mohl by proto pomoci některé tyto problémy vyřešit.

Graf 7 Navrhla byste nějaké vylepšení, které by Vám AD mohl nabídnout?

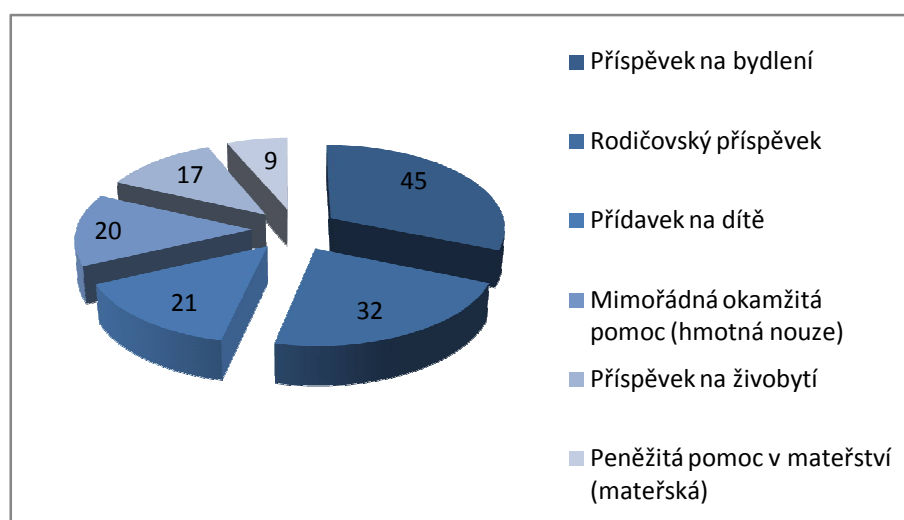
Zdroj: Vlastní zpracování

Většina uživatelék, tedy 72 % je s AD spokojena. Některé ale mají různé výhrady a navrhly pár vylepšení. 14 % uživatelék by chtělo samostatné WC pro sebe a své dítě. Dalších 9 % požaduje samostatné bydlení pro ně a pro dítě. Posledních 5 % uživatelék si například přálo psychologa v AD, možnost ubytování déle jak 1 rok a také to, aby mohly sdílet byt s přítelem.

Otázka č. 9

Otázka číslo 9 je další, která je přímo zaměřena na formy pomoci, nyní však ze strany státu. Zabývá se dávkami, které uživatelky od státu pobírají. Je zde nutné si uvědomit, že ne každá uživatelka pobírá jen jednu dávku.

Graf 8 Jaké dávky dostáváte od státu?

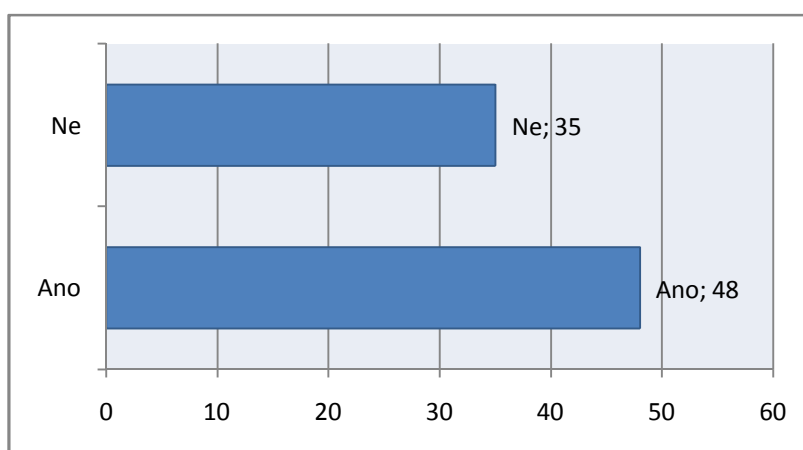
Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce uživatelék pobírá příspěvek na bydlení, a to 31 %. Tato dávka je také nejčastěji zneužívána, jak je vysvětleno v úvodu. Dále 22 % matek pobírá rodičovský příspěvek. Přídavek na dítě dostává 15 % uživatelék. O procento méně, tedy 14 % pobírá mimořádnou okamžitou pomoc. Dále také příspěvek na živobytí, 12 %. Pouhých 6 % uživatelék pobírá mateřskou.

Otázka č. 10

Následující otázka navazuje na otázku předchozí. A zjišťuje, jestli si uživatelky AD vystačí s dávkami, které uvedly.

Graf 9 Vystačíte si s dávkami na základní potřeby jak pro Vás tak pro dítě?

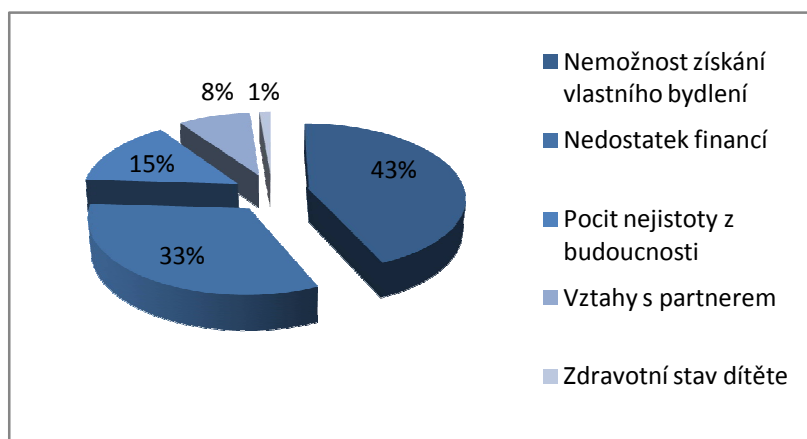
Zdroj: Vlastní zpracování

Více jak polovina uživatelék, tedy 48 si s dávkami vystačí na základní potřeby jak pro sebe tak i pro své dítě. Bohužel 35 uživatelék, i přes příjem mnoha dávek, má peněz nedostatek.

Otázka č. 11

Každá žena, která je v AD dočasně ubytovaná, je zde kvůli problémové životní situaci. Další otázka je proto zaměřena na to, jaký je v současnosti jejich největší problém.

Graf 10 Jaký je v současnosti Vás největší problém?

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce uživatelk má problém se získáním vlastního bydlení. Tento problém má 43 % uživatelk AD. Dalším problémem je nedostatek financí. Trpí tím celkem 33 % uživatelk. Dalších 15 % trpí pocitem nejistoty z budoucnosti. 8 % uživatelk trápí vztahy s partnerem. Pouze jedna uživatelka má největší starosti se zdravotním stavem dítěte.

Otázka č. 12, č. 13

Poslední dvě otázky jsou zaměřeny na identifikaci žen. V jedné byly matky dotázány, kolik celkem dětí mají. A poslední otázka se zabývá věkem matek.

Tabulka 6 Počet dětí a věk matek.

Kolik máte dětí?	1	2	3 a více
	31 matek	38 matek	14 matek
Věk:	18-25	26-35	36 a více
	12 matek	53 matek	18 matek

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce uživatelk, a to 38, má 2 děti. Dalších 31 žen má pouze jedno dítě. A posledních 14 žen má 3 děti a více. Poslední otázka byla zaměřena na věk žen. 12 uživatelk AD je mezi 18-25 lety. 53 uživatelk je ve věku 26-35let. A dále 18 uživatelk má 36 let a více.

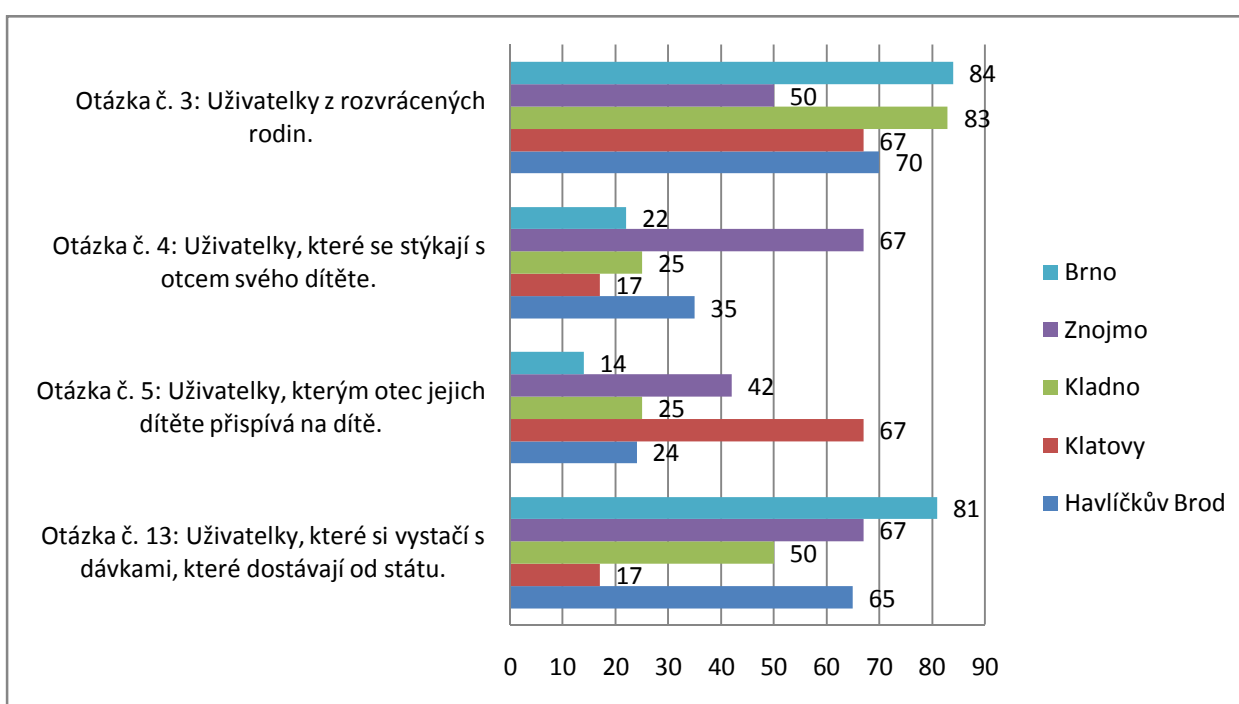
4.6.3 Vyhodnocení výzkumných otázek dle jednotlivých azylových domů

Další část vyhodnocení výzkumného šetření je zaměřená na porovnání otázek mezi pěti zvolenými AD. Porovnávané otázky jsou ty, které byly určeny jako výzkumné otázky.

Otázka č. 3, č. 4, č. 5, č. 13

Mezi výzkumné otázky patří, zda uživatelky pocházejí z rozvrácených rodin, zda se stýkají s otcem svých dětí a zda jim přispívá na dítě. Poslední otázka se týká toho, zda si uživatelky vystačí s dávkami, které dostávají od státu.

Graf 11 Porovnání výzkumných otázek dle azylových domů

Zdroj: Vlastní zpracování

Tímto grafem se z větší části potvrdila moje výzkumná otázka. Tvrdila jsem, že čím více matek bude pocházet z rozvrácených rodin, tím více se jich nebude stýkat s otcem svého dítěte. Tuto výzkumnou otázku potvrzuje Brno. Je zde 84 % uživatelky z rozvrácených rodin, a pouze 22 % se stýká s otcem svých dětí. Podobně je na tom i Kladno. 83 % uživatelky pochází z rozvedených rodin a pouze 25 % se stýká s otcem svých dětí. Tato výzkumná otázka platí i pro Klatovy. 67 % matek pochází z rozvrácených rodin a 17 % se stýká s otcem svého dítěte. O něco hůře je na tom Havlíčkův Brod. 70 % z uživatelky pochází z rozvrácených rodin. Ale s otcem dítěte se stýká 35 % matek, což je oproti ostatním více. Mou výzkumnou otázku nepotvrzuje pouze Znojmo. Tyto uživatelky jsou pouze z 50 % z rozvrácených rodin. A ještě více uživatelky, tedy 67 %, se stýká s otcem svého dítěte.

Další výzkumnou otázkou bylo to, zda matkám přispívá otec na jejich dítě. Předpokladem bylo, že většině matek přispívat nebudou. Tato hypotéza se potvrdila opět jen ve čtyřech případech. Vyvrací ji pouze Klatovy, kde přispívá 67 % otců. Nejméně otců přispívá matkám v Brně, a to pouze 14 %. V Havlíčkově Brodě přispívá na děti 24 % otců. O procento více, tedy 25 % otců přispívá matkám v Kladně a 42 % otců přispívá ve Znojmě.

Poslední výzkumná otázka byla zaměřena na to, zda si matky vystačí s dávkami na dítě. Většina odpověděla, že ano, výjimku tvoří opět Klatovy, zde si vystačí s dávkami pouze 17 % matek. Nejvíce matek si s dávkami vystačí v Brně, a to celých 81 %. Dále si vystačí s dávkami 67 % matek ve Znojmě a 65 % v Havlíčkově Brodě. V Kladně si vystačí s dávkami 50 % matek.

4.6.4 Shrnutí výsledků dotazníkového šetření

Do dotazníkového šetření se zapojilo celkem 83 žen z azylových domů pro matky s dětmi. Vybráno bylo pět azylových domů v ČR. Jedná se o Domov pro matky s dětmi Zvonek, Brno, Domov pro matky a otce v tísní Znojmo, Azylový dům Kladno, Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní, Klatovy a Charitní domov pro matky s dětmi Havlíčkův Brod.

Ani v jednom AD nevyplnily dotazník všechny uživatelky těchto zařízení, nejvíce dotazníku však bylo získání z AD v Brně. Celkem 41 užívatelky je v AD dočasně ubytovaných z důvodu ztráty bydlení. Objevily se zde i důvody jako finanční tíseň či domácí násilí. Většina z těchto ubytovaných žen neměla problémy s přijetím do AD, bohužel se zde našlo i pár žen, které s ubytováním problémy měly.

Další tři otázky jsou rozděleny podle měst, aby se všechny AD daly porovnat. Jsou to zároveň výzkumné otázky. Bylo zjištěno, že většina matek pochází z rozvedených rodin. Tuto výzkumnou otázku nepotvrzuje akorát AD ve Znojmě, kde je 50 % matek z rozvrácených rodin. Na tuhle otázku také navazuje tvrzení, že čím více matek bude pocházet z rozvrácených rodin, tím více se jich nebude stýkat s otcem svého dítěte. Tuto výzkumnou otázku opět nepotvrzuje pouze Znojmo, kde je 67 % matek scházejících se s otcem svého dítěte. V ostatních zařízeních je jich 35 % a méně.

Další otázky byly zaměřeny na AD. Bylo zjištěno, jakou pomoc matkám AD nabízí. Všechny tyto zařízení nabízí pomoc s vyřizováním úředních záležitostí. Dále poskytují ovoce a zeleninu, oblečení jak pro děti, tak pro uživatelky samotné. Azylové domy také o jejich děti pečují. Většina uživatelky je s těmito službami spokojená.

Dále bylo zjišťováno, jaké dávky jsou matkami nejvíce pobírány. Jedná se tedy o příspěvek na bydlení, a to 31 %. Dále je pobírán rodičovský příspěvek, přídavek na dítě, mimořádná okamžitá pomoc, příspěvek na živobytí a mateřská. Více jak polovina uživatelky si s těmito dávkami vystačí na základní potřeby jak pro sebe tak i pro své dítě. Kvůli nedostatku peněz uživatelky nejvíce trápí problém se získáním vlastního bydlení. Dalšími problémy jsou nedostatek financí, pocit nejistoty z budoucnosti a vztahy s partnerem. Nejvíce uživatelky, které vyplnily tento dotazník, mají dvě děti a jsou ve věku 26-35 let.

4.7 SWOT analýza azylových domů pro matky s dětmi

Posledním bodem této práce je sestavení SWOT analýzy, která zahrnuje hodnocení vnitřních faktorů azylových domů v ČR, což jsou silné a slabé stránky, a také vnějších faktorů působících na azylové domy, a to jsou příležitosti a hrozby.

Tabulka 7 SWOT analýza azylových domů pro matky s dětmi

<p><u>SILNÉ STRÁNKY</u></p> <p>Dobré partnerství sociálních pracovníků se sociálně-právní ochranou dětí</p> <p>Vzájemná spolupráce mezi jednotlivými AD</p> <p>Využívání státních dotací, např. Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost</p> <p>Méně týraných dětí i matek</p> <p>Nadace Terezy Maxové</p>	<p><u>SLABÉ STRÁNKY</u></p> <p>Malá kapacita některých AD</p> <p>Dlouhé čekací lhůty</p> <p>Doba ubytování max. 1 rok</p>
<p><u>PŘÍLEŽITOSTI</u></p> <p>Zákaz potratů</p> <p>Potravinové banky</p> <p>Veřejné sbírky potřeb pro děti</p>	<p><u>HROZBY</u></p> <p>Konkurenční azylové domy</p> <p>Stárnutí populace</p> <p>Nedostatek finančních prostředků</p> <p>Pokles natality</p>

Zdroj: Vlastní zpracování

Silné stránky:

- Dobré partnerství sociálních pracovníků se sociálně právní ochranou dětí jednotlivých městských částí.
- Vzájemná spolupráce s jinými azylovými domy. Pokud se matkám nepodaří do vypršení lhůty jednoho roku sehnat jiné bydlení, sociální pracovnice se obracejí na jiné AD.
- Časté využívání státních dotací. V minulosti to byly například Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost.
- Méně týraných dětí i matek, jelikož mají týrané matky kam odejít od svých partnerů, kterými jsou týrány.
- Nadace Terezy Maxové. Hlavním záměrem jejího projektu je zvýšení finanční gramotnosti klientek azylových domů a individuální práce. Kromě finančního vzdělávání dává projekt matkám šanci získat důležité pracovní návyky a přivydělávat si prodejem vlastních ručně šitých výrobků.

Slabé stránky:

- Malá kapacita některých AD.
- Dlouhé čekací lhůty. Nejakutnější případy se však řeší přednostně.
- Doba ubytování všech AD je maximálně 1 rok. V akutních případech lze smlouva prodloužit.

Příležitosti:

- Zákaz potratů v ČR.
- Potravinové banky. Potraviny do takových bank se berou například z obchodů, nebo rovnou z továren. Může se jednat o potraviny, které už mají krátkou záruční lhůtu a nikdo si je nekoupí. Do potravinových bank také vozí pečivo, které se předešlý den neprodalo. Jedná se nejčastěji o pečivo. Stalo se také, že jedna mlékárna přivezla do potravinové banky kamión mléka, které mělo asi o dvě procenta vyšší obsah tuku, než bylo napsáno na obalu, nebo z limonádovny vozí lahve s limonádou, které byly naplněné jen asi ze tří čtvrtin. Podle statistik vyhodí každý Evropan ročně kolem sta kilogramů potravin, které by klidně mohli skončit v potravinové bance.

- Veřejné sbírky potřeb pro děti. Jedná se hlavně o hračky, které děti ze sociálně slabých rodin nemají. Dále se může sbírka zaměřovat i na postýlky, kočárky, vaničky a jiné potřebné věci pro malé děti.

Hrozby:

- Konkurenční azylové domy.
- Stárnutí populace. Některé studie uvádějí, že starších lidí bude v roce 2050 až trojnásobně více než je nyní.
- Pokles natality. Nejen že česká populace stárne, ale také neustále klesá porodnost. Pro českou ekonomiku je tahle situace velmi zrádná, neboť se bude muset mladá generace potýkat s neustále se zvětšujícími výdaji.
- Nedostatek finančních prostředků, které AD vlastní.

5 ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské práce bylo identifikovat a popsat formy pomoci a podpor vybraných sociálně slabých skupin v ČR. Nejprve jsem v teoretické části vysvětlila pojmy jako sociální politika, sociální zabezpečení. Dále jsem podrobně rozepsala dva pilíře sociálního zabezpečení, a to státní sociální podporu a sociální pomoc. Také jsem vysvětlila a rozepsala pojem nezaměstnanost. Poslední část je zaměřena na znevýhodněné skupiny. Jedná se zde hlavně o absolventy škol, lidí starších 50 let a matky samoživitelky.

Praktická část je zaměřena na konkrétní pomoci těmto znevýhodněným skupinám na trhu práce. Nejdříve jsou zde popsány programy na podporu znevýhodněných osob. Dále jsou zde uvedeny charitativní projekty zaměřeny na podpory nezaměstnanosti rodičů samoživitelů, na podporu dětí a rodin v těžké situaci, nebo na absolventy škol. Je zde také uvedena pomoc lidem nad 50 let v ČR úřadem práce, který realizuje řadu regionálních individuálních projektů (RIP). Řadí se sem například RIP „Zkušenosti výhodou ve Zlínském kraji“, RIP „Dobrá práce v Jihočeském kraji II“ nebo RIP „Zkušenosti pro Prahu“. Další částí je sociální podnikání, které vytváří pracovní příležitosti pro osoby se sociálním znevýhodněním.

Nejdůležitější součástí praktické části byl dotazník. Nejprve byly uvedeny základní údaje o azylových domech pro matky samoživitelky, na které se dotazník zaměřoval. Jedná se o Domov pro matky s dětmi Zvonek, Brno, Domov pro matky a otce v tísní Znojmo, Azylový dům Kladno, Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní, Klatovy a Charitní domov pro matky s dětmi Havlíčkův Brod. Cílovou skupinu tvořily právě matky samoživitelky. Dotazníkové šetření bylo prováděno na 83 respondentech.

Dotazníkové šetření z větší části potvrdilo mé domněnky. Jako výzkumnou otázku jsem si zvolila, zda si ženy v azylových domech vystačí s dávkami, které dostávají od státu. Moje domněnka byla taková, že většina matek si s dávkami vystačí. Tato domněnka byla z větší části správná. Většina uživatelem azylových domů odpověděla, že ano. Nejvíce matek si s dávkami vystačí v Brně, a to celých 81 %. Dále si vystačí s dávkami 67 % matek ve Znojmě a 65 % v Havlíčkově Brodě. V Kladně si vystačí s dávkami 50 % matek. Výjimku tvoří Klatovy, zde si vystačí s dávkami pouze 17 % matek.

Druhá výzkumná otázka je zaměřena na to, zda se matky stýkají s otcem svého dítěte a zda jim přispívá na dítě. Moje domněnka byla založena na tom, že většina žen pobývajících v azylových domech bude pocházet z rozvrácených rodin a kvůli tomu budou mít problém při udržování vztahu s otcem svého dítěte. Proto je můj názor takový, že většina žen nebude dostávat od otců svých dětí příspěvky na dítě.

Tuto domněnku potvrzuje Brno, kde je 84 % uživatelék z rozvrácených rodin, pouze 22 % se stýká s otcem svých dětí a jen 14 % otců jim přispívá na dítě. Podobně je na tom i Kladno. 83 % uživatelék pochází z rozvedených rodin a pouze 25 % se stýká s otcem svých dětí, a všichni z nich zároveň přispívají matkám na dítě. I v Klatovech se potvrzuje domněnka, že většina matek pochází z rozvrácených rodin. Jedná se o 67 %. Pouze 17 % se stýká s otcem svého dítěte. Zde se bohužel domněnka nepotvrdila a to z důvodu, že na děti přispívá 67 % otců. V Havlíčkově Brodě je 70 % uživatelék pocházejících z rozvrácených rodin. Ale s otcem dítěte se stýká 35 % matek, což je oproti ostatním více. Na dítě jim přispívá pouze 24 % z nich. Mé výzkumné otázky nepotvrzuje z větší části pouze Znojmo. Tyto uživatelky jsou pouze z 50 % z rozvrácených rodin. A ještě více uživatelék, tedy 67 %, se stýká s otcem svého dítěte. 42 % z nich jim přispívá na dítě.

V posledním bodě praktické části byla vypracována SWOT analýza, která se zaměřovala na azylové domy v ČR. Obsahovala silné a slabé stránky AD a také příležitosti a hrozby, které na AD působí.

Na základě celé práce jsem zjistila, že vyplácení dávek v ČR není dokonalé a stále se může vyvíjet. Zdokonalovat by se mohla i péče o sociálně slabé skupiny, a proto bych chtěla uvést pár návrhů, které by mohli pomoci tyto situace řešit.

1. Vytvořit webové stránky, které by se zabývaly všemi dávkami, které mohou být vypláceny. Byly by zde popsány všechny druhy dávek, kdy, komu a za jakých okolností se mohou vyplácet. Byl by zde i online kalkulátor, který by uměl spočítat podle individuálních příjmů a výdajů, na jakou částku má daný jednotlivec nárok, a jestli vůbec na danou dávku nárok má. Také by zde byly formuláře, které jsou potřebné k vydání dávek. U každého druhu formuláře by byl pro příklad uveden jeden již vyplněný. Také by na těchto stránkách mohl být odkazy na různé programy či charity pro znevýhodněné skupiny osob v ČR. Žadatelé dávek by zde mohli klást různé otázky týkající se výplaty dávek, a dostávali by odpovědi od odborníků, kteří se daným tématem zabývají.
2. Dále bych vytvořila také webové stránky, které by se zaměřovaly na nabídky práce. Rozdíl od ostatních pracovních portálů by byl v tom, že by tyto stránky nabízely práci pouze sociálně znevýhodněným skupinám na trhu práce. Byly by zde také uvedeny všechny sociální podniky v ČR. U každého by bylo uvedeno, které sociálně slabé skupiny zaměstnávají, a v případě, že by hledali nové zaměstnance, na prvním místě by tuto informaci sdělili právě na tuhle internetovou stránku.
3. Na základě výsledků z dotazníkového šetření jsem zjistila, že žádný azylový dům není bezchybný, a proto bych chtěla navrhnout pár změn, které by mohly azylovým domům pomoci se zdokonalit. Na základě dotazníkového šetření jsem zjistila, že matkám v AD nejvíce vadí společné bydlení a WC s ostatními matkami. Proto by bylo vhodné zajistit matkám v azylových domech jak samostatné bydlení s dítětem, tak i samostatnou toaletu či koupelnu, jelikož každá rodina, ať už úplná či neúplná potřebuje v životě svoje soukromí.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literatura:

ARNOLDOVÁ, Anna, 2012. Sociální zabezpečení (sociální zabezpečení v České republice, lékařská posudková služba, pojistné systémy sociálního zabezpečení). První vydání. Praha: Grada Publishing. 352 s. ISBN 978-80-247-3724-9.

BLAU, Joel a ABRAMOVITZ, Mimi, 2003. The dynamics of Social welfare policy. První vydání. New York: Oxford university press. 518 s. ISBN 0-19-510968-6.

BUCHTOVÁ, Božena a kol., 2002. Nezaměstnanost (psychologický, ekonomický a sociální problém). První vydání. Praha: Grada Publishing. 240 s. ISBN 80-247-9006-8.

DUKOVÁ, Ivana, DUKA, Martin a KOHOUTOVÁ, Ivanka, 2013. Sociální politika (učebnice pro obor sociální činnost). První vydání. Praha: Grada Publishing. 200 s. ISBN 978-80-247-3880-2.

GREGOROVÁ, Zdeňka a GALVAS, Milan, 2000. Sociální zabezpečení. Druhé aktualizované a doplněné vydání. Brno: Masarykova univerzita. 280 s. ISBN 80-210-3686-9.

KAHOUN, Vilém a kol., 2009. Sociální zabezpečení (vybrané kapitoly). První vydání. Praha: Triton. 448 s. ISBN 978-80-7387-346-2.

KOTÍKOVÁ, Jaromíra a REMR, Jiří, 2007. Podpora zaměstnávání starších osob. První vydání. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí. 705 s. ISBN 978-80-7416-001-1.

KOZLOVÁ, Lucie, 2005. Sociální služby. První vydání. Praha: Triton. 80 s. ISBN 978-80-7254-662-6

KREBS, Vojtěch, 2007. Sociální politika. Čtvrté přepracované a aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer. 544 s. ISBN: 978-80-7357-276-1.

MAREŠ, Petr, 2002. Nezaměstnanost jako sociální problém. Třetí upravené vydání. Praha: Sociologické nakladatelství. 172 s. ISBN 80-86429-08-3.

NEVRTAL, Jindřich a BÁRTA, Milan, 2000. Slovník státní sociální podpory. První vydání. Brno: Akademické nakladatelství CERM. 68 s. ISBN 80-7204-135-5.

POTŮČEK, Martin, 1995. Sociální politika. První vydání. Praha: Sociologické nakladatelství. 142 s. ISBN 80-85850-01-X.

SOKOL, Radek a TREFILOVÁ, Věra, 2008. Sociální pracovník v rezidenčních zařízeních sociálních služeb. První vydání. Praha: ASPI. 444 s. ISBN 978-80-7357-316-4.

TOMEŠ, Igor, 2011. Obory sociální politiky. První vydání. Praha: Portál. 368 s. ISBN 978-80-7367-868-5.

VOLEJNÍKOVÁ, Klára, DUŠÁNEK, David a kol. 2001. Průvodce sociálními dávkami. První vydání. Týniště nad Orlicí: Občanské sdružení JOB. 87 s.

WILDMANNOVÁ, Mirka, 2005. Sociální politika. První vydání. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta. 128 s. ISBN 80-210-3657-5

Internetové zdroje:

AZYLOVEDOMY, © 2015. Sdružení azylových domů v ČR. Azylovedomy.cz online]. [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.azylovedomy.cz/?stranka=databaze&vse=1>

AZYLOVYDUMKLADNO, © 2010. O nás. Azylovydumkladno.cz [online]. [cit. 2015-04-01]. Dostupné z: <http://www.css.brno.cz/index.php?nav01=7925&nav02=8402&nav03=8411&nav04=8448>

CESKE-SOCIALNI-PODNIKANI, © 2015. Principy a definice. Ceske-socialni-podnikani.cz [online]. [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/socialni-podnikani/principy-a-definice>

CSS.BRNO, © 2015. O nás. Css.brno.cz [online]. [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://www.css.brno.cz/index.php?nav01=7925&nav02=8402&nav03=8411&nav04=8448>

ESFCR, © 2008. Aktivizace mladých na prahu dospělosti. Esfcr.cz [online]. [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/projekty/aktivizace-mladych-na-prahu-dospelosti>

ESFCR, © 2008. Aktivní po padesáti. Esfcr.cz [online]. [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/projekty/aktivni-po-padesati>

ESFCR, © 2008. Aktivní přístup k rodině i zaměstnání. Esfcr.cz [online]. [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/projekty/aktivni-pristup-k-rodine-i-zamestnani>

ESFCR, © 2008. Buď v pohodě – přemýšlej rovně!: Mladí v práci. Esfcr.cz [online]. [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/projekty/bud-v-pohode-premyslej-rovne-mladi-v-praci>

ESFCR, © 2008. OP Zaměstnanost 2014-2020. Esfcr.cz [online]. [cit. 2014-03-19]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/op-zamestnanost-2014-2020>

ESFCR, © 2008. Podpora sociálního podnikání v ČR. Esfcr.cz [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/projekty/podpora-socialniho-podnikani-v-cr>

ESFCR, © 2008. Rodičovství a práce v Středočeském kraji. Esfcr.cz [online]. [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/projekty/rodicovstvi-a-prace-ve-stredoceskem-kraji>

ESFCR, © 2008. 50 - Zkušenosti jsou výhodou. Esfcr.cz [online]. [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/projekty/50-zkusenosti-jsou-vyhodou>

FINANCE. © 2001-2015. Příspěvek na živobytí. Finance.cz [online]. [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/duchody-a-davky/socialni-davky/bydleni-a-zivobyti/prispevek-na-zivobyti/>

FINANCE, © 2001–2014. Výše podpory v nezaměstnanosti. Finance.cz [online]. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/duchody-a-davky/socialni-davky/nezamestnani/vyse-podpory-v-nezamestnanosti/>

FULLBRIGHT, © 2015. Stipendium pro postgraduální studium. Fullbright.cz [online]. [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.fullbright.cz/stipendium-pro-postgradualni-studium>

HB.CHARITA, © 2015. Charitní domov pro matky s dětmi Havlíčkův Brod. Hb.charita.cz [online]. [cit. 2014-04-07]. Dostupné z: <http://hb.charita.cz/nabizene-sluzby/sluzby-socialni/charitni-domov-pro-matky-s-detmi-havlickuv-brod/>

CHARITAKT, © 2015. Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní. Charitakt.cz [online]. [cit. 2015-04-01]. Dostupné z: <http://www.charitakt.cz/poslani-a-cile/domov-sv-zdislavy-pro-matky-s-detmi-v-tisni/>

Kateřina Beránková, 20. 3. 2015. V padesáti letech pracovní život nekončí. Portal.mpsv.cz [online]. © 2004-2015 [cit. 2015-04-01]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/upcr/media/tz/2015/03/2015_03_20_tz_50plus.pdf

LIDSKAPRAVA, © 2014 Všeobecná deklaráce lidských práv. Lidskaprava.cz [online]. [cit. 2014-11-28]. Dostupné z: <http://www.lidskaprava.cz/student/uvod-do-lidskych-prav/clanky/vseobecna-deklarace-lidskych-prav>

MPSV, © 2004–2014 Státní sociální podpora. Mpsv.cz: Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. [cit. 2014-11-07]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/2#dsp>

MESEC, © 1998–2014. Podpora v nezaměstnanosti. Mesec.cz [online]. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/mzdy-a-duchod/mzda-a-plat/pruvodce/podpora-v-nezamestnanosti/>

NADACE-AGROFERT, © 2012. Fond pro rodiče – samozivitele v nouzi. Nadace-agrofert.cz [online]. [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.nadace-agrofert.cz/pruvodce/jsem-jednotlivec/fond-pro-rodice-samozivitele-v-nouzi/>

OSOBNIASISTENCE, © 2009-2014. Zákon o sociálních službách. Osobniasistence.cz: Informační portál [online]. [cit. 2014-11-17]. Dostupné z: <http://www.osobniasistence.cz/?tema=1&article=5&detail=1&page=1>

PORTAL.MPSV, © 2004-2015. Mimořádná okamžitá pomoc. Portal.mpsv.cz: Integrovaný portál MPSV [online]. [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/soc/hn/obcane/pomoc>

PORTAL.MPSV, © 2004-2014. Příspěvek na péči. Portal.mpsv.cz: Integrovaný portál MPSV [online]. [cit. 2014-11-07]. Dostupné z: <https://portal.mpsv.cz/soc/ssl/prispevek>

PSUP, © 2015. Harmonogram výzev OP VVV na rok 2015. Psup.cz [online]. [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.psup.cz/predbezny-harmonogram-vyzev-op-vvv-na-rok-2015/>

Richard W. Fetter, 28.04.2009. Podpora v nezaměstnanosti pro čerstvého absolventa 1. část. Ceskenoviny.cz: zpravodajský server čtk. [online]. © 1996-2014, poslední aktualizace 29.04.2009 [cit. 2014-11-19]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/podpora-v-nezamestnanosti-pro-cerstveho-absolventa-skoly-cast-1-/372879>

Richard W. Fetter, 29.04.2009. Podpora v nezaměstnanosti pro čerstvého absolventa 2. část. Ceskenoviny.cz: zpravodajský server čtk. [online]. © 1996-2014 [cit. 2014-11-19]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/paragrafy/zpravy/podpora-v-nezamestnanosti-pro-cerstveho-absolventa-skoly-cast-2./372878>

SOCIALNI-DAVKY-2014, © 2014. Sociální dávky pro matku samoživitelku. Socialni-davky-2014.eu [online]. [cit. 2014-11-19]. Dostupné z: <http://socialni-davky-2014.eu/socialni-davky-pro-matku-samozivitelku/>

ZNOJMO.CHARITA, © 2015. Domov pro matky a otce v tísni Znojmo. Znojmo.charita.cz [online]. [cit. 2014-03-11]. Dostupné z: <http://znojmo.charita.cz/charitni-sluzby/domov-pro-matky-a-otce-v-tisni/>

Zákony:

ČESKO. Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře ve znění pozdějších předpisů.

ČESKO. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

ČESKO. Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

7 SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tabulka 1 Vývoj průměrného měsíčního počtu vyplacených dávek.....	19
Tabulka 2 Příklady finančních pomoci v roce 2014.....	41
Tabulka 3 Roční objem poskytnutých pomoci.....	42
Tabulka 4 Principy sociálního podniku	48
Tabulka 5 Otázky č. 3, č. 4, č. 5, č. 6.....	54
Tabulka 6 Počet dětí a věk matek.....	58
Tabulka 7 SWOT analýza azylových domů pro matky s dětmi.....	62

Seznam grafů

Graf 1 Struktura sociálního zabezpečení v České republice	17
Graf 2 Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst	26
Graf 3 Nezaměstnanost absolventů škol	30
Graf 4 Kde nyní obýváte azylový dům?	53
Graf 5 Z jakého důvodu jste začala bydlet v azylovém domě?.....	53
Graf 6 Jakou pomoc Vám AD nabízí?.....	55
Graf 7 Navrhla byste nějaké vylepšení, které by Vám AD mohl nabídnout?.....	56
Graf 8 Jaké dávky dostáváte od státu?.....	56
Graf 9 Vystačíte si s dávkami na základní potřeby jak pro Vás tak pro dítě?.....	57
Graf 10 Jaký je v současnosti Vás největší problém?.....	58
Graf 11 Porovnání výzkumných otázek dle azylových domů.....	59

8 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 Všeobecná deklaráce lidských práv	74
Příloha 2 Seznam azylových domů v ČR podle krajů	80
Příloha 3 Plánované výzvy na rok 2015.....	84
Příloha 4 Dotazník	87

9 PŘÍLOHY

Příloha 1 Všeobecná deklarace lidských práv

Úvod

U vědomí toho, že uznání přirozené důstojnosti a rovných a nezcizitelných práv členů lidské rodiny je základem svobody, spravedlnosti a míru ve světě,

že zneuznání lidských práv a pohrdání jimi vedlo k barbarským činům, urážejícím svědomí lidstva, a že vybudování světa, ve kterém lidé, zbavení strachu a nouze, se budou těšit svobodě projevu a přesvědčení, bylo prohlášeno za nejvyšší cíl lidu,

že je nutné, aby lidská práva byla chráněna zákonem, nemá-li být člověk donucen uchýlovat se, když vše ostatní selhalo, k odboji proti tyranii a útlaku,

že je nutné podporovat rozvoj přátelských vztahů mezi národy,

že lid Spojených národů zdůraznil v Chartě znovu svou víru v základní lidská práva, v důstojnost a hodnotu lidské osobnosti, v rovná práva mužů i žen a že se rozhodl podporovat sociální pokrok a vytvořit lepší životní podmínky ve větší svobodě,

že členské státy převzaly závazek zajistit ve spolupráci s Organizací spojených národů všeobecné uznávání a zachovávání lidských práv a základních svobod a

že stejné chápání těchto práv a svobod má nesmírný význam pro dokonalé splnění tohoto závazku,

Valné shromáždění

vyhlašuje tuto

Všeobecnou deklaraci lidských práv

jakožto společný cíl pro všechny národy a všechny státy za tím účelem, aby se každý jednotlivec a každý orgán společnosti, maje tuto deklaraci stále na mysli, snažil vyučováním a výchovou rozšířit úctu k těmto právům a svobodám a zajistit postupnými opatřeními vnitrostátními i mezinárodními jejich všeobecné a účinné uznávání a zachovávání jak mezi lidem členských států samých, tak i mezi lidem území, jež jsou pod jejich pravomocí.

článek 1

Všichni lidé rodí se svobodní a sobě rovni co do důstojnosti a práv. Jsou nadáni rozumem a svědomím a mají spolu jednat v duchu bratrství.

článek 2

(1) Každý má všechna práva a všechny svobody, stanovené touto deklarací, bez jakéhokoli rozlišování, zejména podle rasy, barvy, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení.

(2) Žádný rozdíl nebude dále činěn z důvodu politického, právního nebo mezinárodního postavení země nebo území, k nimž určitá osoba přísluší, ať jde o zemi nebo území nezávislé nebo pod poručenstvím, nesamosprávné nebo podrobené jakémukoli jinému omezení suverenity.

článek 3

Každý má právo na život, svobodu a osobní bezpečnost.

článek 4

Nikdo nesmí být držen v otroctví nebo nevolnictví; všechny formy otroctví a obchodu s otroky jsou zakázány.

článek 5

Nikdo nesmí být mučen nebo podrobován krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.

článek 6

Každý má právo na to, aby byla všude uznávána jeho právní osobnost.

článek 7

Všichni jsou si před zákonem rovni a mají právo na stejnou ochranu zákona bez jakéhokoli rozlišování. Všichni mají právo na stejnou ochranu proti jakékoli diskriminaci, která porušuje tuto deklaraci, a proti každému podněcování k takové diskriminaci.

článek 8

Každý má právo, aby mu příslušné vnitrostátní soudy poskytly účinnou ochranu proti činům porušujícím základní práva, která jsou mu přiznána ústavou nebo zákonem.

článek 9

Nikdo nesmí být svévolně zatčen, držen ve vazbě nebo vyhoštěn do vyhnanství.

článek 10

Každý má úplně stejné právo, aby byl spravedlivě a veřejně vyslechnut nezávislým a nestranným soudem, který rozhoduje buď o jeho právech a povinnostech, nebo o jakémkoli trestním obvinění vzneseném proti němu.

článek 11

(1) Každý, kdo je obviněn z trestného činu, považuje se za nevinného, dokud není zákonným postupem prokázána jeho vina ve veřejném řízení, v němž mu byly zajištěny veškeré možnosti obhajoby.

(2) Nikdo nesmí být odsouzen pro čin nebo opomenutí, které v době, kdy byly spáchány, nebyly trestné podle státního nebo mezinárodního práva. Rovněž nesmí být uložen trest těžší, než jakého bylo lze použít v době, kdy byl trestný čin spáchán.

článek 12

Nikdo nesmí být vystaven svévolnému zasahování do soukromého života, do rodiny, domova nebo korespondence, ani útokům na svou čest a pověst. Každý má právo na zákonnou ochranu proti takovým zásahům nebo útokům.

článek 13

(1) Každý má právo volně se pohybovat a svobodně si volit bydliště uvnitř určitého státu.

(2) Každý má právo opustit kteroukoli zemi, i svou vlastní, a vrátit se do své země.

článek 14

(1) Každý má právo vyhledat si před pronásledováním útočiště v jiných zemích a požívat tam azylu.

(2) Toto právo nelze uplatnit v případě stíhání skutečně odůvodněného nepolitickými zločiny nebo činy, které jsou v rozporu s cíli a zásadami Spojených národů.

článek 15

(1) Každý má právo na státní příslušnost.

(2) Nikdo nesmí být svévolně zbaven své státní příslušnosti ani práva svou státní příslušnost změnit.

článek 16

(1) Muži a ženy, jakmile dosáhnou plnoletosti, mají právo, bez jakéhokoli omezení z důvodů příslušnosti rasové, národnostní nebo náboženské, uzavřít sňatek a založit rodinu. Pokud jde o manželství, mají za jeho trvání i při jeho rozvázání stejná práva.

(2) Sňatky mohou být uzavřeny jen se svobodným a plným souhlasem nastávajících manželů.

(3) Rodina je přirozenou a základní jednotkou společnosti a má nárok na ochranu ze strany společnosti a státu.

článek 17

(1) Každý má právo vlastnit majetek jak sám, tak spolu s jinými.

(2) Nikdo nesmí být svévolně zbaven svého majetku.

článek 18

Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství; toto právo zahrnuje v sobě i volnost změnit své náboženství nebo víru, jakož i svobodu projevat své náboženství nebo víru, sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo soukromě, vyučováním, prováděním náboženských úkonů, bohoslužbou a zachováváním obřadů.

článek 19

Každý má právo na svobodu přesvědčení a projevu; toto právo nepřipouští, aby někdo trpěl újmu pro své přesvědčení, a zahrnuje právo vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky jakýmikoli prostředky a bez ohledu na hranice.

článek 20

(1) Každému je zaručena svoboda pokojného shromažďování a sdružování.

(2) Nikdo nesmí být nucen, aby byl členem nějakého sdružení.

článek 21

(1) Každý má právo, aby se účastnil vlády své země přímo nebo prostřednictvím svobodně volených zástupců.

(2) Každý má právo vstoupit za rovných podmínek do veřejných služeb své země.

(3) Základem vládní moci budiž vůle lidu; ta musí být vyjádřena správně prováděnými volbami, které se mají konat v pravidelných obdobích na základě všeobecného a rovného hlasovacího práva, zabezpečujícím svobodu hlasování.

článek 22

Každý člověk má jako člen společnosti právo na sociální zabezpečení a nárok na to, aby mu byla národním úsilím i mezinárodní součinností a v souladu s organizací a s prostředky příslušného státu zajištěna hospodářská, sociální a kulturní práva, nezbytná k jeho důstojnosti a k svobodnému rozvoji jeho osobnosti.

článek 23

(1) Každý má právo na práci, na svobodnou volbu zaměstnání, na spravedlivé a uspokojivé pracovní podmínky a na ochranu proti nezaměstnanosti.

(2) Každý, bez jakéhokoli rozlišování, má nárok na stejný plat za stejnou práci.

(3) Každý pracující má právo na spravedlivou a uspokojivou odměnu, která by zajišťovala jemu samému a jeho rodině živobytí odpovídající lidské důstojnosti a která by byla doplněna, kdyby toho bylo třeba, jinými prostředky sociální ochrany.

(4) Na ochranu svých zájmů má každý právo zakládat s jinými odborové organizace a přistupovat k nim.

článek 24

Každý má právo na odpočinek a na zotavení, zejména také na rozumné vymezení pracovních hodin a na pravidelnou placenou dovolenou.

článek 25

(1) Každý má právo na takovou životní úroveň, která by byla s to zajistit jeho zdraví a blahobyt i zdraví a blahobyt jeho rodiny, počítajíc v to zejména výživu, šatstvo, byt a lékařskou péči, jakož i nezbytná sociální opatření; má právo na zabezpečení v nezaměstnanosti, v nemoci, při nezpůsobilosti k práci, při ovdovění, ve stáří nebo v ostatních případech ztráty výdělečných možností, nastalé v důsledku okolností nezávislých na jeho vůli.

(2) Mateřství a dětství mají nárok na zvláštní péči a pomoc. Všechny děti, ať manželské nebo nemanželské, požívají stejné sociální ochrany.

článek 26

(1) Každý má právo na vzdělání. Vzdělání necht' je bezplatné, alespoň v počátečních a základních stupních. Základní vzdělání je povinné. Technické a odborné vzdělání budiž všeobecně přístupné a rovněž vyšší vzdělání má být stejně přístupné všem podle schopností.

(2) Vzdělání má směřovat k plnému rozvoji lidské osobnosti a k posílení úcty k lidským právům a základním svobodám. Má napomáhat k vzájemnému porozumění, snášenlivosti a přátelství mezi všemi národy a všemi skupinami rasovými i náboženskými, jakož i k rozvoji činnosti Spojených národů pro zachování míru.

(3) Rodiče mají přednostní právo volit druh vzdělání pro své děti.

článek 27

(1) Každý má právo svobodně se účastnit kulturního života společnosti, užívat plodů umění a podílet se na vědeckém pokroku a jeho výtěžcích.

(2) Každý má právo na ochranu morálních a materiálních zájmů, které vyplývají z jeho vědecké, literární nebo umělecké tvorby.

článek 28

Každý má právo na to, aby vládl takový sociální a mezinárodní řád, ve kterém by práva a svobody stanovené v této deklaraci byly plně uplatněny.

článek 29

(1) Každý má povinnosti vůči společnosti, v níž jedině může volně a plně rozvinout svou osobnost.

(2) Každý je při výkonu svých práv a svobod podroben jen takovým omezením, která stanoví zákon výhradně za tím účelem, aby bylo zajištěno uznávání a zachovávání práv svobod ostatních a vyhověno spravedlivým požadavkům morálky, veřejného pořádku a obecného blaha v demokratické společnosti.

(3) Výkon těchto práv a svobod nesmí být v žádném případě v rozporu s cíli a zásadami Spojených národů.

článek 30

Nic v této deklaraci nemůže být vykládáno jako by dávalo kterémukoli státu, kterékoli skupině nebo osobě jakékoli právo vyvíjet činnost nebo dopouštět se činů, které by směřovaly k potlačení některého z práv nebo některé ze svobod v této deklaraci uvedených.

Příloha 2 Seznam azylových domů v ČR podle krajů

Karlovarský kraj	<p>Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní, Aš Dům pro matky s dětmi v tísní, Karlovy Vary Azylový dům pro matky s dětmi, Sokolov Azylový dům pro matky s dětmi, Sokolov</p>
Ústecký kraj	<p>Domov pro matky s dětmi, Litoměřice Azylový dům pro muže a matky s dětmi, Děčín Dům Agapé, Krupka Agapé II. – azylový dům pro rodiny s dětmi v tísní, Krupka Azylový dům v Rumburku Azylový dům, Roudnice nad Labem Azylový dům Písečná, Chomutov Azylový byt, Kadaň Azylový dům pro ženy a matky s dětmi, Roudnice nad Labem Dům Naděje Klášterec nad Ohří Azylový dům FOD Košťany Azylový dům FOD Žatec Azylový dům pro matky s dětmi, Jirkov Azylový dům při domově pro seniory U Pramene Louny, Louny Centrum "Rodina v tísní", Osek u Duchcova Domov svaté Máří Magdalény Jiřetín pod Jedlovou Azylový dům pro matky s dětmi, Ústí nad Labem Azylový dům pro ženy a matky s dětmi v tísní Most</p>
Liberecký kraj	<p>Dům rychlé pomoci, Česká Lípa Domov sv. Anny, Stráž nad Nisou Domov sv. Moniky, Liberec 1 Dům Jonáš - dům pro matky s dětmi v tísní, Česká Lípa 1</p>
Královéhradecký kraj	<p>SV. ANNA Domov pro matky s dětmi Náchod Domov pro matky s dětmi, Hradec Králové Azylový dům Most k životu o.p.s., Trutnov 3</p>
Středočeský kraj	<p>Azylový dům Svaté rodiny pro matky s dětmi, Sedlčany Azylový dům Kladno o.p.s. Azylový dům pro matky s dětmi, Kralupy nad Vltavou Azylový dům sv. Gerarda pro matky s dětmi v tísní, Brandýs</p>

	<p>nad Labem - Stará Boleslav</p> <p>Azylový dům sv. Ludmily, Nový Knín</p> <p>Azylový dům Berounka, Beroun 1</p> <p>Azylový dům Mělník</p> <p>Azylový dům města Příbram</p> <p>Dům pro matku a dítě, Vlašim</p> <p>Azylový dům R-Mosty, Mladá Boleslav</p> <p>Azylový dům pro matky s dětmi, Kralupy nad Vltavou 1</p> <p>Azylový dům pro matky s dětmi Mělník</p>
Praha	<p>Azylové bydlení pro matky s dětmi v tísni, Praha 2</p> <p>Azylové ubytování pro matky a rodiny s dětmi, Praha 4 - Chodov</p> <p>Azylový dům pro matky s dětmi – Otevřené srdce, Praha 7</p> <p>Azylový dům, Praha</p> <p>Sociálního bytu Proxima Sociale, Praha 12</p> <p>Azylový dům, Praha</p> <p>Azylový dům pro matky s dětmi, Praha 8</p> <p>Dům tréninkového bydlení / azylový dům, Praha 98</p> <p>Azylový dům pro matky s dětmi, Praha 106</p> <p>Dům Gloria - Azylový dům pro ženy a matky s dětmi, Praha 52</p>
Plzeňský kraj	<p>Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísni, Plzeň</p> <p>Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísni, Klatovy</p> <p>Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi Domažlice</p> <p>Azylové domy, Klatovy</p> <p>Azylový dům FOD Plzeň</p>
Jihočeský kraj	<p>Azylový dům pro ženy a matky s dětmi, Tábor</p> <p>Azylový dům Filia, České Budějovice</p> <p>Azylový dům, Strakonice</p> <p>Krizové centrum pro matku a dítě v Kostelci, Hluboká nad Vltavou</p> <p>Charitní domov sv. Dominika Savia pro matky s dětmi, Prachatice</p> <p>Domov sv. Alžběty pro matku a dítě, Veselíčko u Milevska</p> <p>Azylový dům FOD Tábor - Jeníčková Lhota, Tábor</p> <p>Azylový dům Rybka, Husinec</p> <p>Domov pro matky s dětmi, Políkno</p>

	Azylový dům pro matky s dětmi, Český Krumlov 1
Vysočina	<p>Domov pro matky Třebíč</p> <p>Charitní domov pro matky s dětmi, Havlíčkův Brod</p> <p>Azylový dům pro matky s dětmi v tísní, Kojetín</p> <p>Azylový dům pro ženy a matky s dětmi, Jihlava</p> <p>Občanské sdružení Spektrum Vysočina, Nová Ves u Chotěboře</p> <p>Domov pro matky (otce) s dětmi, Žďár nad Sázavou</p>
Pardubický kraj	<p>Městský azylový dům pro ženy a matky s dětmi, Pardubice</p> <p>Azylový dům pro těhotné ženy v tísní, Hlinsko</p> <p>Azylový dům pro matky s dětmi v nouzi, Koclířov</p> <p>Most naděje, Koclířov</p> <p>Azylový dům pro matky s dětmi, Svitavy</p> <p>Domov pro ženy a matky s dětmi v tísní, Žamberk</p> <p>Azylový dům pro ženy a matky s dětmi v tísní Most, Vysoké Mýto</p>
Olomoucký kraj	<p>Domov pro ženy a matky s dětmi, Olomouc</p> <p>Dům pro osamělé rodiče s dětmi v tísní, Šumperk</p> <p>Azylový dům pro matky s dětmi, Přerov</p> <p>Azylový dům FOD Olomouc, Olomouc 9</p> <p>Azylový dům pro osamělé rodiče s dětmi, Jeseník</p> <p>Domov pro matky s dětmi, Zábřeh</p> <p>Domov pro matky s dětmi v tísní, Uničov</p> <p>Bydlení pro matky - otce s dětmi v tísní, Šternberk</p> <p>Azylové bydlení o.s. ESTER, Bílá Voda</p> <p>Azylový dům pro osamělé rodiče s dětmi ve Slaviči, Hranice</p> <p>Azylový dům, Prostějov</p>
Moravskoslezský kraj	<p>Azylový dům pro matky s dětmi, Havířov</p> <p>Charitní dům sv. Zdislavy - azylový dům pro matky v tísní, Ostrava-Zábřeh</p> <p>Charitní dům pro matky v tísní Český Těšín</p> <p>Sára, dům pro ženy s dětmi v tísní, Petrovice u Karviné</p> <p>Azylový dům pro matky s dětmi, Opava</p> <p>Azylový dům, Krnov</p> <p>Azylový dům, Karviná – Staré Město</p> <p>Azylový dům pro ženy a matky s dětmi Ostrava</p>

	<p>Domov pro matky s dětmi, Ostrava - Moravská Ostrava</p> <p>Azylový dům pro ženy a matky s dětmi Chana v Bruntále, Bruntál</p> <p>Azylový dům pro matky s dětmi Hannah Orlová</p> <p>Azylový dům bl. Matky Terezy, Nový Jičín</p> <p>Azylový dům pro matky, Třinec 1</p> <p>Byt pro matky v tísní, Studénka</p> <p>Domov pro matky s dětmi, Ostrava 8</p> <p>Domov pro matky a děti v nouzi, Kopřivnice 1</p>
Zlínský kraj	<p>Charitní dům - azylové ubytování pro matky s dětmi a ženy v tísní, Kroměříž</p> <p>Azylový dům pro matky s dětmi, Valašské Meziříčí</p> <p>Azylový dům pro ženy a matky s dětmi, Vsetín</p> <p>Azylový dům pro matky s dětmi v tísní, Uherský Brod</p> <p>Azylový dům pro ženy a matky s dětmi, Uherské Hradiště – Vésky</p> <p>Nový domov Otrokovice</p> <p>Charitní domov pro matky s dětmi v tísní Zlín</p>
Jihomoravský kraj	<p>Domov sv. Agáty Břeclav</p> <p>Domov sv. Markéty pro matky s dětmi v tísní, Brno</p> <p>Azylové domy, Blansko</p> <p>Azylový dům, Boskovice</p> <p>Azylový dům pro ženy a matky s dětmi v tísní, Vyškov</p> <p>Domov pro matky s dětmi Hodonín</p> <p>Azylové bydlení pro matky s dětmi v tísní, Moravský Krumlov</p> <p>Azylový dům Helena, Brno</p> <p>Lávka - azylový dům pro matky s dětmi, Petrovice</p> <p>Centrum sociálních služeb Josefa Korbela, Brno</p> <p>Azylový dům pro cizince</p> <p>Domov pro matky s dětmi - Společná cesta, Brno 35</p> <p>Domov pro matky s dětmi – ZVONEK, Brno 21</p> <p>Domov pro matky a otce v tísní Znojmo, Znojmo</p> <p>Dům sociální prevence, Brno</p> <p>Azylový dům – Magdalenium, Brno</p>

Zdoj: Vlastní zpracování dle Azylovedomy, © 2015. Dostupné z: <http://www.azylovedomy.cz/?stranka=databaze&vse=1>

Příloha 3 Plánované výzvy na rok 2015

Podporované aktivity	Typy příjemců	Druh výzvy	Datum
Výzkumné infrastruktury, centra excellence a excelentní výzkumné týmy - budování či modernizace infrastruktury; rozvoj kapacit výzkumných týmů; projekty špičkového VaV; vytváření strategických partnerství; mezinárodní spolupráce (včetně dodávek částí infrastruktur či výzkumných zařízení);	výzkumné organizace dle Rámce pro státní podporu VaVaI	kolová	1.7.2015
Výzkumné infrastruktury, centra excellence a excelentní výzkumné týmy - budování či modernizace infrastruktury; rozvoj kapacit výzkumných týmů; projekty špičkového VaV; vytváření strategických partnerství; mezinárodní spolupráce (včetně dodávek částí infrastruktur či výzkumných zařízení);	výzkumné organizace dle Rámce pro státní podporu VaVaI	průběžná	29.4.2015
Výzkumné infrastruktury	výzkumné organizace	průběžná	1.6.2015
Výzkumné infrastruktury, centra excellence a excelentní výzkumné týmy - budování či modernizace infrastruktury; rozvoj kapacit výzkumných týmů; projekty špičkového VaV; vytváření strategických partnerství; mezinárodní spolupráce (včetně dodávek částí infrastruktur či výzkumných zařízení);	výzkumné organizace dle Rámce pro státní podporu VaVaI	průběžná	7.7.2015
Výzkumné infrastruktury pro vzdělávací účely - budování či modernizace	výzkumné organizace	kolová	1.9.2015
Budování institucionální kapacity a strategické inteligence veřejné správy, Rozvoj strategického řízení politiky VaVaI, Vytvoření systému popularizace výsledků českého VaV, Vytvoření a implementace systému centrálních informačních zdrojů pro VaV, Podpora volného přístupu k vědeckým informacím - „open access“, Vytvoření a implementace mechanismů pro mezinárodní koordinaci podpory výzkumných a	orgány státní správy a samosprávy, jim podřízené či jimi zřízené organizace	průběžná	2.4.2015

inovačních aktivit			
Příprava a realizace projektů dlouhodobé spolupráce výzkumných organizací s podniky a mezioborových partnerství (typu evropských kompetenčních center a kolokačních center).	výzkumné organizace, další subjekty provádějící výzkum	kolová	21.10.2015
Realizace výzkumných projektů v před-aplikační fázi	výzkumné organizace, další subjekty provádějící výzkum	kolová	7.9.2015
Zajištění vyhovujících expertních kapacit a podmínek pro transfer technologií z výzkumu do praxe, včetně zvyšování kvalifikace specializovaných pracovníků. + twinning	výzkumné organizace dle Rámce pro státní podporu VaVaI	průběžná	10.11.2015
Podpora a rozvoj LZ pro implementaci strategie inteligentní specializace na regionální úrovni; příprava a rozvoj nových nebo inovovaných nástrojů, které povedou k naplňování RIS3, podpora dlouhodobé spolupráce veřejného, akademického a aplikačního sektoru – příprava projektových záměrů přispívajících k cílům RIS3	Územní samosprávný celek, ústřední orgán státní správy, další subjekty	kolová	5.10.2015
1) Pobyty (odborné pracovní stáže) výzkumných pracovníků v zahraničních VO a podnicích (v rámci i mimo EU); 2) Výměna výzkumných pracovníků české a zahraniční (EU) výzkumné instituce; 3) Pobyty zahraničních výzkumných pracovníků ve VO v ČR, reintegrace + podpora budování kvalitních týmů	Vysílající subjekt-VO/VŠ, Spolufinancování z MSCA COFUND, z české VO/VŠ.	kolová	14.12.2015

Rozvoj výzkumně zaměřených studijních programů, programů typu mezinárodních graduate a doctorate schools, zajištění klíčových výzkumných a akademických pracovníků	výzkumné organizace dle Rámce pro státní podporu VaVaI	kolová	22.10.2015
podpora měkkých dovedností studentů VŠ, stáže, zkvalitnění vzdělávací infrastruktury, strategické řízení kvality v oborech učitelství, podpora vzdělávací činnosti VŠ, zvyšování kvalifikace akademických pracovníků VŠ, tvorba a inovace studijních programů, spolupráce VŠ a aplikační sféry	VŠ	kolová	20.10.2015
implementace informačního portálu pro vysoké školství (návaznost na Ipn KREDO)	orgány státní správy a samosprávy	průběžná	2.4.2015
Podpořené aktivity v projektech budou: Rozvoj spolupráce pedagogických a sociálních služeb a rodiny ve vzdělávání; Podpora nových týmů a jejich kontaktů v komunitě u nově budovaných mateřských škol, případně dětských skupin; Podpora pedagogů přípravných tříd běžných základních škol	NNO, VŠ a další specifikování ve výzvě	kolová	14.5.2015
a) Podpořeny budou projekty na podporu funkčních partnerství pro vytvoření místních akčních plánů v území. b) Výzva pro obce: Jde o výzvu koordinovanou s Operačním programem Zaměstnanost (MPSV) a Integrovaným regionálním operačním programem	Bude specifikováno ve výzvě	kolová	27.4.2015
Výběr a příprava týmu metodiků pomáhajících realizovat krajské strategie, výběr a příprava týmu metodiků pomáhajících realizovat tematické intervence v krajích, výběr a příprava koordinátorů krajských strategií, propagace, řízení, aktivizace stakeholderů v krajích	Kraje	průběžná	2.4.2015

Tvorba nových aplikací pro kariérové poradenství a zajištění koordinace kariérového poradenství v krajích; Tvorba metodik a materiálů pro kariérové poradenství; příprava nových nástrojů a vstupní diagnostiky pro centra ČŽU; metodická a poradenská podpora škol	Kraje	kolová	13.7.2015
---	-------	--------	-----------

Zdoj: Vlastní zpracování dle Psup, © 2015. Dostupné z: <http://www.psup.cz/predbezny-harmonogram-vyzev-op-vvv-na-rok-2015/>

Příloha 4 Dotazník

1. V jakém městě nyní obýváte azylový dům?
 - Brno
 - Znojmo
 - Kladno
 - Klatovy
 - Havlíčkův Brod

2. Z jakého důvodu jste začala bydlet v azylovém domě?
 - Finanční tíseň
 - Domácí násilí
 - Rodinné problémy
 - Jiné.....

3. Měla jste problém s přijetím do azylového domu?

Ano Ne

4. Pocházíte z rozvrácené rodiny?

Ano Ne

5. Stýkáte se s otcem vašeho dítěte?

Ano Ne

6. Přispívá Vám na dítě?

Ano Ne

7. Jakou pomoc Vám azylový dům nabízí?

.....

8. Navrhla byste nějaké vylepšení či jinou službu, kterou by Vám azylový dům mohl nabídnout?

.....

9. Jaké dávky či příspěvky dostáváte od státu?

.....

10. Vystačíte si s dávkami na základní potřeby jak pro Vás tak pro dítě?

Ano Ne

11. Jaký je v současnosti Váš největší problém?

- Finanční problémy
- Vztahy s partnerem
- Nemožnost získání vlastního bydlení
- Pocit nejistoty z budoucnosti
- Jiné.....

12. Věk

- 15 -20
- 21-30
- 31 a více

13. Kolik máte dětí?

- 1
- 2
- 3 a více

Zdroj: Vlastní zpracování